

V LJUBLJANI POSVET O SLOVENSKI IN HRVAŠKI MANJŠINI V AVSTRILIJI

Posveta so se udeležili številni akademiki in univerzitetni profesorji - Zaključna izjava ugotavlja, da je Avstrija do sedaj namenoma kršila člen 7 državne pogodbe

nacijami, ki jih avstrijske stiske s svojimi poskusi novih zakonov in interpretacijami mirovne pogodbe skušajo uveljaviti. Akademik Josip Vidmar je prinesel posvetovanje tudi iz podzave hrvaškega književnika Miroslava Krleža in njegovo sporočilo, da ga je potreba po tem posvetovanju globoko presunila in da bo v najkrajšem času objavil poseben članek o tem vprašanju s stališča moralno političnih vidikov.

Uvodne misli v današnjem posvetovanju so posredovali doktor Borut Bohte in doktor Budislav Bukas o mednarodno-pravnih vidikih položaja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji, profesor Mirko Ventalentič o položaju gradiščankih Hrvatov, profesor doktor Janko Pleteršek in doktor Tone Zorn o dejanskem položaju slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji ter doktor Vladimir Klemenčič in Mirjana Domini o izkušnjah slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji.

ne ukrepe, ki so jih sprejeli v Avstriji v minulih 21 letih od podpisane pogodbe o neodvisni in demokratični Avstriji. Govori na primer proti zakoniti razveljavitvi uredbe o o-zemlju splošno obveznih dvojezičnih šol in o statističnih manipulacijah, s katerimi skušajo pristojni avstrijski dejavniki opredeljena območja z manjšinskimi in mešanim prebivalstvom ter varstvo manjšin po-

de na zakonski predlog zvezne vlade, ki je povezan z noveliranjem zakona o ljudskih štetjih, o katerem je bilo tako v referatih kot v razpravi veliko govora, ugotavlja izjava, da republika Avstrija kljub jasno opredeljenim določbam iz 7. člena pogodbe o Avstriji ne izpolnjuje svojih obveznosti, kar je z vidika mednarodnega prava nedržavno, saj so določbe sedmega člena nedvoumne in brezpogojne.

škega naroda

**razvijali proizvodjalne sile,
otni v graditvi domovine**

niškem programu so nastopili: or-
kester centra za glasbeno vzgojo

ruta Logarja, recitatorji pedagoške akademije v Kopru in mladinski peski zbor koprski gimnazije! Naj omenimo še, da so v okviru današnjih proslav tudi odkrili spominsko ploščo na poslopju, kjer je bilo pred sto leti koprsko učiteljske.

Podaljšan mandat mirovnim silam na Golanskem višavju

zdrženim narodov je podaljšal za šest mesecev mandat mirovnim silam svetovne organizacije na Golanemk višavju. Kitajska in Libija sta se glasovanja vzdžali. Svet je sprejel svoj sklep, potem ko je

generalmajstnik OZNK Kurt Waldheim sporočil, da sta Sirija in Izrael sporazumna glede podaljšanja mandata, ki bi moral zapasti prihodnje nedeljo.

Waldheim, ki je bil v Damasku prejšnji teden, je dejal, da je predsednik Asad poudaril, da mirovne sile svetovne organizacije ne smejo postati trajna ustanova na Bliznjem vzhodu. Dodal je, da je

Z UDELEŽBO ZBOROVIZ SLOVENIJE, S KOROŠKE INIZ ZAMEJSTVA

JUTRI V KRIŽU REVIJA «PESEM NE POZNA MEJA»

Danes in jutri v Ljudskem domu ples

V Križu se odbojniki in člani PD Vesna vestno pripravljajo na jutrišnji zborovski revijo «Pesem ne pozna meja», na kateri bo nastopilo poleg obeh domačih pevskih zborov, še pet zborov iz Slovenije, s Koroške in iz zamejstva. Med odbojniki, ki so že nekaj dni na delu v Ljudskem domu, smo videli tudi še precej mladine iz drugih vaških organizacij, kar dokazuje, da bo prireditelj potekala v duhu enotnosti in medsebojnega sodelovanja. Revija bo za Križ druga velika pevška manifestacija zadnjih let, kajti v vasi je pred nekaj leti gostovala «Primorska poje», ki je doživela izreden uspeh. V zadnjih 50 letih in predvsem odkar je bil ustanovljen v okviru PD Vesna moški pevski zbor, je v vasi nastopilo veliko zborov in vokalnih ansamblorov iz zamejstva in Slovenije. Lahko rečemo, da skoraj ni bilo prireditve ali proslave, da ne bi nastopil kak pevski zbor, kar potrjuje, da ima pesem v vasi veliko in bogato tradicijo, ki je zakoreninjena v ljudeh, ki ob raznih prilikah radi prepevajo. Tudi med mladimi je živo in prisotno veselje do petja, kar dokazuje zadnji pomladitev moškega zbora in pa predvsem ustanovitev dekleškega zbora, ki je žel že vrsto uspehov in ki bo tudi nastopil na jutrišnji prireditvi. Revija je tudi zelo pomembna v luči tesnih stikov in že dolgega sodelovanja med krškim prosvetnim društvom in kulturnim društvom «Svoboda II» iz Trbovelj. V nedeljo se bosta namreč uradno pobrali, kar bo še povečalo stike med njima in dalo upati na še večje sodelovanje, ki se bo lahko razširilo tudi na druga področja. Prvo gostovanje Trboveljčanov v Križu leta 1965, ob priliki nastopa njihovega pevškega zbora na Opčinah, poznato so se gostovanja redno ponavljala, tako, da so bili tudi Križani, kakor tudi Trboveljčani, ki so bili vedno deležni toplega in tovariškega sprejema. To sodelovanje nudi nov razsežnost v naši prosvetni dejavnosti, ki izpričuje željo naših ljudi, da naveže stike s kulturnim življenjem naše matične domovine, ki je ena bistvenih postavk obstoja, ki naše slovenske skupnosti v zamejstvu. Vsi nastopajoči zbori se bodo jutri zbrali pred krškim spomenikom padlim, kjer bodo skupno odkorakali na kraj prireditve. Danes in jutri bodo na vrtu Ljudskega doma delovali tudi dobro založeni kioski z jedočo in pijačo, medtem ko bo v večernih urah ples ob zvokih ansambla «Veseli Steverjanci».

Sandor Tenze

VASKI PRAZNIK SE NADALJUJE

Kljub nallivu je bilo v Mavhinjah živahno

Kljub nallivu je bilo v četrtki pri stojnicah v Mavhinjah zelo živahno. Domačini, kakor tudi tisti, ki so prišli iz bolj oddaljenih krajev, so hoteli poskusiti pristna vina iz Mavhinj, Cerovelj in Vizovelj. Po količini vina, ki je bila prodana, je razvidno, da je sedem belih, kakor šest crnih vin odlične kvalitete in organizatorji pripravljajo še novo usteleženje za soboto in nedeljo. Komitija, ki je sestavljala Ivo Gruđen, dr. Milo, dr. Jerič, dr. Vremec, Ivan Terčon in Alojz Markovic, bo izbrala najboljša vina, katero bo nagradjeno s pokalom. Zaradi neurja so vsa športna in zabavna tekmovanja odložili na jutri. Danes, v soboto, bo tekmovanje v valčku ob 21. uri. Komitisi bo predsedovala priznana baletna plesalka Selma Micheluzzi. Ob isti uri bo tek okoli vasi, jutri bo ocenjevalna hoja za otroke in odrasle, ex tempore za otroke, skirole, tek s hoduljami in tek v vrečah. Zmagovalcem bodo podelili pokale, drugim pa bogata darila.

«Črne gradnje» zopet pred pretorjem Trampusem

Dve prekinjeni razpravi in ena odprta je obravnava včerajšnje zasedanja tržaškega pretorja Trampusa, ki je tudi tokrat sodil kršitelje urbanističnih zakonov. Najzanimivejša je bila vsekakor razprava proti zakoncem Liviu i. Noemi Bernes. Gre za priletna upokojenka, ki sta si pred šestimi leti kupila manjšo zemljišče pri Gabrovcu, pred dvema letoma pa si uredila premočeno hišico. Livio Bernes je med zaslišanjem izjavil, da mu je župan večkrat zagotovil, da lahko postavi hišico na kolesih in mu tudi ka-

PROSVETNO DRUŠTVO - MAČKOLJE

prireja jutri, v nedeljo, 30. maja

PRAZNIK ČEŠENJ

DANES, 29. maja ob 15. uri odprte kioski; zvečer igra ansam-

bel SUPERGROUP

JUTRI, 30. maja ob 14. uri odprte kioski

ob 16. uri začetek kulturnega programa

Nastopajo: Domači mešani pevski zbor — Moški zbor «V. Vodnik» — Sloj Doline — Moški pevski zbor iz Škedenja — Otroški zbor «Sloj — venski šopek» — Moški pevski zbor «Svoboda» iz Kočevja — Koncert ansambla «Ljuzeta Hledeta» s pevcem in humoristi iz Steverjana — Godba na pihala Breg

Ob 20. do 24. ure prosta zabava z ansamblom SUPERGROUP

Oba dneva bodo delovali dobro založeni kioski s čevapčici, klobasami in domačim vinom

Jutri bodo pomnožene avtobusne zveze z mestom in okolico (avtobus št. 40) — V primeru slabega vremena bo praznik 2. junija

IZREDNI OBČNI ZBOR
ZADRUGE «MANGART»

Nove poti in možnosti za rešitev problemov

V sredo je bil izredni občni zbor zadruga «Mangart», na katerem so preučili nastali položaj. Zadruga je namreč v finančnih težavah, zaradi česar je bilo na občnem zboru predvsem govor o izhodu iz nevezdrnega stanja. Včlanjevanje novih članov se je sicer nadaljevalo in se še uspešno nadaljuje, vendar je treba iskati tudi drugih poti, da se ta problem pozitivno reši. Stvarni predlog je bil, da bi vsa dela organizirali in opravili v lastni režiji, da ne bi zaposlili gradbeno podjetje, ki bi izpeljalo vsa potrebna dela za popravilo doma. Na tak način bi bilo finančno breme dosti manjše, poleg tega pa tudi dosti možnosti udarniškega dela. Za tak primer so nam pomagal zagotoviti tudi iz Slovenije.

Dežela pa je medtem sprejela našo prošnjo, da odloži začetek dela na kasnejši čas, medtem pa se bodo marsikateri stvari že uredile.

Naj omenimo še, da je bil po potresu tudi naš dom poškodovan, saj se je podrl dimnik, poleg tega pa je tudi streha poškodovana. Zaradi tega nismo mogli sprejeti vanj žrtve potresa, kot je bilo prvotno javljeno.

Prihodnji sestanek zadruga bo v petek, 25. junija, ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu. Akcija za zbiranje novih članov pa se medtem še vedno nadaljuje.

V SREDO, 2. JUNIJA

Letos že sedmi slikarski ex tempore na Repentabru

Tekmovanja se lahko udeležijo učenci
osnovnih šol in dijaki nižjih srednjih šol

Solski patronat repentabske osnovne šole bo v sredo, 2. junija, priredil že običajni slikarski «ex tempore», ki bo letos 7. po vrsti. Tekmovanje, ki je v zadnjih letih neprestano pridobivalo tako na kakovosti kot na množičnosti, je tudi letos namenjeno otrokom osnovnih šol in dijakom nižjih srednjih šol.

Pravico do nastopa imajo poleg domače osnovne šole tudi osnovne šole slovenskega in italijanskega didaktičnega ravnateljstva z Opčin ter osnovne šole iz Proseka in Nabrežine. V kategoriji nižjih srednjih šol bodo lahko risali dijaki z Opčin, s Proseka in iz Nabrežine, seveda slovenskih in italijanskih razredov.

Običajni gosti tekmovanja bodo otroci osemletke iz Dutovelj. Tekmovalne kategorije bodo tri. V prvi bodo risali otroci 1. in 2. razredov osnovnih šol, v drugi kategoriji 3., 4. in 5. razredi, v zadnji pa nižje srednje šole. Posebna lestvica bo sestavljena za otroke repentabskega otroškega vrtca.

Vsi udeleženci bodo imeli 4 ure časa za izdelavo svojih risb. Žigane pole bodo prejeli na stari šoli na Colu ob 9. uri dalje, lahko pa se predstavijo tudi s svojimi polami, katere bodo prireditelji žigosali, da bodo veljavne.

Do 13. ure bodo udeleženci tekmovanja lahko risali motive Cola, repentabske cerkve in Repna. Tehnika risanja je poljubna. Dela bo ocenjevalna komisija začela z delom in rezultate razglasila ob 18. uri, ko bodo tudi vsa predložena dela izložena na razstavi na dvorišču stare šole.

Kljub pospešenemu delu na šolah zaradi predčasnega zaključka pouka, se predvideva, da bo tudi letos udeležba številna. Organizacijski odbor je poskrbel za primerno število nagrad, tako simboličnih kot praktičnih.

RAZSTAVA

Umetnikov — amaterjev

SPD Tabor pripravlja IV. razstavo umetnikov — amaterjev, ki bo v Prosvetnem domu na Opčinah od 17. do 21. junija.

Razstava ima namen približati občinstvu številne nadarjene domačine in okoličane, ki se amatersko ukvarjajo s slikarstvom, kiparstvom in fotografijo.

Komitija, ki je sestavljala slikarja Robert Hlavaty in Edvard Zajec ter predsednica društva Stanka Hrovatinova, bo dela ocenila in jih določila za razstavo.

Zanimerirani se morajo prijaviti odboru društva ali na tel. št. 211-161 do 31. maja.

SPD Tabor - Opčine

Vozni red vlakov

na progi Videm-Trbiž

Vodstvo državnih železnic je sporočilo, da bodo z jutrišnjim dnem, ko bo stopila v veljavo legalna ura, spet obnovili železniški promet na progi Tarcent - Carnia, ker pa je proga Carnia - Pontebba zaradi okvar, ki jih je prizadel potres, še vedno prekinjen, bo železniški potniški promet med Trbižem in Pontebbo in med Carnio in Vidmom potoval po naslednjem urniku:

Odhodi iz Vidma za Trbiž ob 5.26 (1) — 7.20 (1) — 10.18 (1) — 12.25 (1) — 13.45 (1) — 15.10 (do Carnie) — 16.25 (2) — 17.40 (1) — 19.15 (2) — 23.12 (3) — 23.30 (3) (do Pontebbe).

Odhodi iz Trbiža in iz Pontebbe za Videm ob 5.00 (iz Pontebbe) (3) — 4.55 (3) — 6.14 (3) (iz Pontebbe) — 6.37 (4) — 7.42 (4) — 10.20 (4) — 12.50 (4) — 14.30 (5) — 15.35 (5) — 17.05 (4) — 17.55 (4) — 20.25 (5).

Številke v oklepajih pomenijo: (1) — prestop na avtobuse od Carnie do Pontebbe; (2) — avtobusna nadomestna služba do Pontebbe; (3) — avtobusna nadomestna služba na vseh progah; (4) — prestop na avtobuse iz Pontebbe do Carnie; (5) — avtobusna nadomestna služba od Pontebbe do Vidma; (6) — ob petkih in predprazničnih dneh avtobusi od Trbiža do Carnie.

Vodstvo železnic obenem sporoča, da bodo vlake na mednarodnih progah še naprej preusmerjali iz Vidma v Corico - Novo Gorico, razen vlakov št. 230 in 231.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bezovica: tel. 226 165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečjan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

VOLILNA KAMPANJA SE PRIČENJA

PSI ima zborovanje danes v UGG komunisti pa jutri predpoldne v Verdiju

Na zborovanju socialistov bo govoril L. Fortuna - General letalstva Pasti na
jutrišnjem zborovanju KPI - Kandidat laičnih sil A. Ronchey jutri spet v Gorici

Po zatišju, ki je delno povezano tudi s položajem na potresu v bližini videmskega pokrajine, se tudi pri nas začne volilna kampanja, ki bo letos krajša od prejšnjih.

Volilna zborovanja so se že praktično pričela s prejšnjo nedeljo v Slovenju, kjer so imeli shod socialistični kandidati za poslansko zbornico predstavili skupnega kandidata za senat z republikanci in liberalci, časnika Alberta Roncheya. Podobno srečanje s kandidati bodo imeli jutri v Gorici republikanci na svojem sedežu, ob 10. uri. Poleg tukajšnjih kandidatov, dr. Lucianija in dr. De Grassija, ter silnice liste in. Di Rea, bo spet prioten kandidat za senat, časnika A. Ronchey.

Važnejši zborovanji pa bodo imeli socialisti in komunisti. PSI odpravlja danes svojo volilno kampanjo, ob 15. uri, v mali dvorani UGG. Tu bo govoril nosilec liste za poslansko zbornico posl. Loris Fortuna, poleg njega pa bodo prisotni tukajšnji kandidat Jožef Čučut in Alberto Bertos ter kandidat za senat Mario Del Ben. Zborovanje je sicer v glavnem namenjeno strankinim voditeljem in aktivistom.

Otvoritev zborovanja bodo imeli jutri, ob 10. uri, v goriškem Verdijevem gledališču, komunisti. KPI je na otvoritvenem zborovanju v Gorici povabila kandidata na svoji listi za parlament, generala letalstva Nina Pastija, ki je bil svojčas podnačelnik štaba vojnega letalstva, in visoka osebnost v vodstvu sil NATO za južno Evropo, Generala Pasti je odstopil iz vojske, ko je italijanska vlada kupila letaka Lockheed. Na jutrišnjem shodu bo tajnik federacije KPI Tullio Paiza predstavil tudi poskoške kandidate komunistične partije. Na shodu bo govoril tudi poslanec Enzo Menichino, ki spet kandidira.

V nedeljo bo poslanec Ugo La Malfa otvoril novi sedež PRI v Gradišču. Manifestacije, ki so ga teje priložnosti, se bodo udeležili najvidnejši predstavniki republikanske stranke. Sledila bo zakuska.

Medtem je stekel tudi birokratski volilni stroj. Na Goriškem bomo imeli tokrat še nekaj več volišč. Vseh volišč bo 205, sodišče je že imenovalo predsednike volišč. V goriški občini, kjer je tokrat 64 volišč, bodo najbrž volivci v naših, slovenskih predmestjih, že volili ločeno od ljudi, ki spadajo v druge mestne rajone. Ta sklep je namreč že jeseni sprejela občinska volilna komisija in v nekaterih primerih so v občinskem volilnem uradu stvari že uredili.

V Trbižu je 43 volišč, zatem imamo Gradež s 13 volišči, Ronke z 12, Krmin z 10 in Gradišče z 9 ter Skočjan ob Soči z 8. V ostalem pa je število volišč ostalo nespremenjeno. V Dobrodo imajo 2 volišči, prav toliko v Sovodnjah; v Steverjanu pa je samo 1 volišče.

Poletna prireditve danes in jutri na Peči

Danes in jutri se bo na Peči nadaljevala poletna prireditve, ki ga je pripravila domača sekcija VZPI-AN PI. Drevi ob 19. uri bo na sporedu tekmovanje v briškoli ter prosta zabava s plesom.

Jutri ob 10.30 bosta VZPI in goriški motoristični krožek priredila delno tekmovanje v motokrosu. Popoldan bosta v kulturnem sporedu nastopili folklorni skupini iz Sovodnjah in Gorice. Zvečer ples.

Ustaviti gradbena dovoljenja na področju Štandreža in Roje

Predsednika rajonskih konzultov v Štandrežu in na Rojčah Danilo Nanut in Elio De Marchi sta poslala županu ter vsem občinskim odborom pismo, v katerem zahtevata, da se na področju obeh rajonov prepreči izdajanje gradbenih dovoljenj, dokler arhitekt Costa ne

zaključi svojega pregleda regulacijskega načrta na tem področju. Omenjena predsednika menita, da bo načrtovalec samo tako lahko mirno in brez kakršnihkoli pritiskov izvedel revizijo regulacijskega načrta.

V zvezi s tem lahko omenimo, da je bila de. v podobni zahteva s strani nekaterih svetovalcev že ko je prišlo do razprave o nujnosti revije regulacijskega načrta v občinskem svetu. Večina pa tega predloga ni sprejela.

Seja odbora prometnega področja

Na zadnji seji glavnega odbora četrtega prometnega področja, ki ji je predsedoval prof. Osvaldo Ferrari, so preučili nekatera vprašanja, ki zanimajo krajevno prevoznništvo.

V začetku seje so se člani seznanili z zaključki, ki so bili izneseni na vsedržavnem kongresu de-

žel glede vprašanja prevoznosti. Na njem so poudarili potrebo po reorganizaciji politike prevoznosti.

Odbor je z veseljem vzel na znanje publicizacijo avtobusnega podjetja Ribi, ki ga bo odšel upravljala posebna pokrajinska ustanova. V tej zvezi so ugotovili, da so bile sprejete smernice, ki jih je naznala sindikalna federacija ter da ni prišlo do nobenih odpuštov z dela.

Ob sklenitvi sestanka so pretešli vprašanje letalskega prevoza ter obžalovali, da je vodstvo letališča ukinilo nočno vozo med Romkami in Rimom. Zaradi tega so na odbor soglasno sprejeli resolucijo, v kateri se obračajo do deželne uprave, da bi čimprej vzpostavila nočno vozo med našim in rimskim letališčem.

● Italijanski avtomobilski klub je razpisal natečaj za 11 mest uradnika. Kogar to zanima, naj za vsa podrobnejša pojasnila vpraša na uradu ACG, Ul. Cipriani 131.

NAŠI UČENCI SO SE LEPO IZKAZALI

Letošnje zaključne šolske prireditve posvečene Cankarjevi 100-letnici

Doslje sta prireditvi bili že na štiri v Ul. Croce in v Sovodnjah - Razstava risb in ročnih del

Otroški zbor med prireditvijo v Ul. Croce.

Bliža se konec šolskega leta. Za osnovne šole je to čas sklepnih šolskih prireditev, ki so letos posvečene Cankarjevi 100-letnici rojstva. Medtem ko so prireditve, ki sta ju priredili na osnovni šoli v Ul. Croce ter v Sovodnjah.

Prejšnjo sredo so se v pritličnih prostorih šole v Ul. Croce zbrali starši in prijatelji mladine, ki so prisostvovali sporedu, ki so ga učenci ob sodelovanju učiteljev pripravili ob koncu letošnjega šolskega leta. Prireditve je bila posvečena 100-letnici Cankarjevega rojstva, obenem so se otroci v pesmi in besedi spomnili na dva naša slavna pesnika, Gregorčiča in Ketteja. Spored, ki je bil izredno zanimiv in pester, je obsegal kulturne točke, ki so jih predstavili posamezni razredi. Učenci osnovne šole v Ul. Croce so letos pripravili tudi zanimivo razstavo ročnih del in risb.

Cankarju je bila posvečena tudi zaključna šolska prireditve, ki so jo učenci sovedenjske osnovne šole pripravili v Kulturnem domu. Pred polno dvorano so sovedenjski mladički pokazali, česa so se med letom naučili. Na oder so najprej stopili najmlajši — učenci prvega razreda — sledi so se predstaviteli z recitacijami, sledilo so krajši prizorčki in prireditvi učencev drugega in tretjega razreda.

Sovodenjski učenci z zanimanjem sledijo nastopu svojih sošolcev.

V PETEK SPET SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Še vedno pikre polemike o glasovanju na pokrajini

KPI meni, da je moč vprašanje podjetja Ribi ločiti od proračuna

Pokrajinski svet se bo sestal za razpravo o letošnjem proračunu, v petek, 4. junija. Medtem se nadaljuje polemika po glasovanju o resoluciji, ki so jo predložili komunisti in socialisti, katero so zavrnili.

Medtem ko vodstvo KD še vedno meni, da je moč pri razpravi o proračunu najti izhod iz sedanje krize in rešiti pokrajinsko upravo, so opozicijske stranke drugačnega mnenja. To poudarjajo razni svetovalci, posebno potem, ko so bili seznanjeni z vsebino političnega poročila k proračunu, ki je v nekaterih točkah docela nesprejemljivo.

Včeraj pa je goriška federacija KPI izdala tiskovno poročilo, v katerem izpodbija stališča KD in njenih partnerjev. V komunističnem poročilu je rečeno, da je krščenjska demokracija s svojim neresnim delovanjem privedla državo k predčasnim volitvam in da na podoben način izroča goriško pokrajino komisarju. Vsekakor pa bodo komunisti do zadnjega iskali možnost čiste konfrontacije in poiskali vse možnosti, da se pokrajini prizaneha komisar.

Kar se tiče podjetja Ribi in ustanovitve samostojne pokrajinske uprave, da se pokrajini prizaneha, komisar.

Drevi proslava v Dijaskem domu

Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič v Gorici vabi vse gojence in prijatelje mladine, naj se drevi ob 19. uri udeležijo svečane proslave ob 30-letnici obstoja in delovanja te ustanove. Udeleženci si bodo najprej ogledali arhivsko fotografsko razstavo ter prisostvovali odprtju slikarske razstave, na kateri delujejo sedem umetnikov, bivših gojencev doma.

Kulturni spored, ki bo ob lepem vremenu na odprtem, vsebuje nastope samih gojencev ter skupin iz Kopr in Dobrodo. Ob sklenitvi sporeda bo na igrišču finalna odbojkar-ska tekma za pokal 30-letnice.

Pred prizivnim sodiščem četverica Goričanov

Na tržaškem prizivnem sodišču so pred dnevi razpravljali o zadevi štiri Goričanov, ki so bili obtoženi posestva in uživanja mamil. Gre za 21-letnega Roberta Rjaviza, 27-letnega Lucio Comellija, 20-letnega Tullia Daineseja ter 26-letnega Maurizia Sussija.

Četverico (z njimi pa je bilo še 17-letno dekle, ki so jo na goriškem sodišču oprostil) so agenti policije zasedli v avtomobilu na Solkanskem polju. Agenti so kasneje povedali, da so mladeniči kadili hašiš ter se čudno vedli, zaradi česar so jih tudi prijavili sodnim oblastem. Na sodni obravnavi, ki je bila v Gorici, je sodišče vse štiri priznalo za krive in jih obsodilo na 2 leti zapore pogojno.

Na razpravi, ki je bila v Trstu, niso obtoženi povedali nič novega ter poudarili to, kar so že dejali pred goriškim sodiščem. Po posegu javnega tožilca, ki je zahteval potrditev razsodebe goriškega sodišča, so branilci obtožencev odv. Macoratti, Primožič, Maniaco in Battello, zahtevali, naj sodišče upošteva novi zakon o mamilih.

Tržaško prizivno sodišče je delno upoštevalo zahtevo branilcev sodišča z izjemo Rjaviza, kateremu je znižalo kazen na 1 leto in 6 mesecev zapore.

Razstave

V umetnostni galeriji Pro Loco na Verdijevem korzu bodo v torek, 1. junija, odprli samostojno razstavo slikarke Ette Balbi. Razstavni prostori bodo odprti do 15. junija, in sicer ob delavnih urah od 9. do 13. ure ter od 15. do 19. ure.

Kino

Gorica

VERDI 16.30—22.00 «La bestia». S. Lane. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CORSO 16.30—22.00 «Ci rivedremo all'inferno». Roger Moore, Lee Marvin. Barvni film.

MODERNISSIMO 16.45—22.00 «Il caso Catharina Blum». A. Winkler in M. Adorf. Barvni film.

CENTRALE 17.15—21.30 «Sandokan». K. Bedi. Barvni film.

VITTORIA 17.00—22.00 «Ecco lingua d'argento». C. Villani. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Il gatto miammo». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Son tornate a fiorire le rose». Barvni film.

Nova Gorica

in okolica

SOČA «Zrelos», ameriški film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA (Sempeter) «Zrelos», ameriški film ob 17.00 in 19.30.

DESKLE «Uporni profesor», italijanski barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini. Korzo Italia 89, tel. 24-43.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
Danes ves dan in ponoči je v Tržicu dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73-328.

DANES, 29. maja

30-LETNICA DIJAŠKEGA DOMA «SIMON GREGORČIČ» V GORICI

Spored:

Ob 18. uri: ogled arhivske fotografske razstave in risarskih izdelkov gojencev

Ob 19. uri: odprtje razstave goriških slikarjev (svoja dela razstavljajo O. Beccia, S. Bevcar, B. Butkovič, J. Čej, H. Jussa, V. Klanjšček ter M. Kogoj)

Ob 20.30: osrednji kulturni spored: nastop domačega mladinskega zbora, priložnostni govor, Cankarjeva proslava, folklorni plesi, nastop gojencev DD Koper, nastop moškega zbora iz Dobrodo

Vsi dosežani gojenci in prijatelji naše mladine prisrčno vabljeni!

Z revije mladinskih in otroških zborov

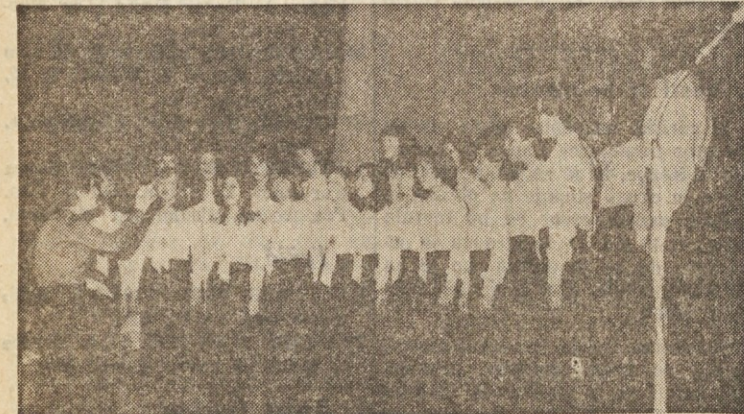
Redvečnejšim je bila v dvorani na stadionu 'Prvi maj' pevka revija mladinskih in otroških pevskih zborov pod naslovom «Nasa pomlad», o kateri smo obširno poročali. Danes objavljamo slike nekaterih zborov. Na zgornji sliki otroški zbor Glasbene matice iz mesta, na spodnji otroški zbor iz Lonjerja in s Katinare

Zgoraj otroški zbor iz Zgonika in Saleza, kjer imajo šolo s celodnev-nim poukom, spodaj pa šolski pevski zbor iz Šempolaja

Šolski zbor z openske nižje srednje šole «S. Kosovec» (zgoraj) in dekliški zbor «Vesna» iz Kriza, ki bo nastopil na reviji «Pesem ne pozna meja», ki bo jutri popoldne v Krizu

JOŽKO HUMAR

Primož Trubar je živel in se vzgajal tudi v Trstu

(Odlomek iz dela «Primož Trubar - rodoljub ilirski»)

Cesarjev odgovor, ki je prišel v Trst 14. avgusta, je bil gotovo prireditel, kajti meščane je močno vznemirilo. Naslednjega dne, 15. avgusta, je bil praznik in v mesto so prišli praznovati tudi kmečki okoličani in pridelovalci soli. «Statutari» so menili, da je napočil ugoden trenutek za vstajo. Vstajo je vodil Antonio Bonomo. Viri poročajo, da je ljudstvo (beri: slovenske okoličane nahujskali neki Andrej Lukeš — plebejec. Tako se je Andrej Lukeš vpisal med prve slovenske revolucionarje. Na žalost pa je slovensko zgodovinsko vlogo Slovencev v tej vstaji kaj malo raziskalo). «Statutari» so kmalu imeli položaj v svojih rokah, čeprav je cesarski kapitan Luegar imel v mestu okoli tisoč vojakov. Antonio Bonomo je dal zapreti vsa mestna vrata, tjele je Luegarja in njegove glavne privrženke. Uporniki so na trgu obesili petnajst voditeljev cesarske stranke, med njimi tudi Gian Antonia Bonoma, poveljnika mestne milice in očeta pomnejšega škofa Bonoma. Luegarja pa so izpustili šele, ko je ta ukazal izpustiti njihove privrženke, ki so že od prej bili zaprti v devinskih gradu. Po uspehi vstaji so uporniki v mestu organizirali svojo oblast: izvolili so nov mestni svet, v katerem so bili poleg patricijev tudi plebejci. Zanimivo je, da je bilo v svetu tudi veliko članov s slovenskimi imeni: Lisica, Babič, Flagošič, Vlogošič, Vrisingoj, Smuč, Lukeš, Kozihar, Kosez,

OB STOLETNICI SLOVENSKEGA UČITELJIŠČA V KOPRU V SAMIH 34 LETIH SVOJEGA DELOVANJA JE ODIGRALO IZREDNO POMEMBNO VLOGO

Učitelji niso le poučevali njim poverjenih otrok, pač pa so ljudem pomagali pri prosvetni dejavnosti - V treh desetletjih je učiteljsiše dalo 426 učiteljev

Včeraj so v Kopru proslavili 100-letnico slovenskega učiteljsiše z odkritjem spominske plošče na poslopju koprskc gimnazije, z odprtjem razstave v osrednji knjižnici ter s svečano akademijo v koprskem gledališču. Slavnostni govor je imel predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič, sin slovenskega mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča, nekdanjega dijak koprskega učiteljsiše.

Pravzaprav se je te dni pred 100 leti izteklo prvo šolsko leto slovenskega učiteljsiše v Kopru, učiteljsiše, ki je veliko pomenilo v zgodovini Primorja in Istre, slovenske in hrvaške. To učiteljsiše je namreč delovalo samo 34 let, a so se na njem izšolali številni razgledni in bojeviti učitelji, ki se niso ukvarjali le z vzgojo in šolanjem njim poverjenih otrok, pač pa so v krajih, koder so poučevali, ustanavljali prosvetna društva in jih vodili, po navadi so vodili tudi pevске zbre te družstev nadalje so pomagali in svetovali pri ustanavljanju zadrug, na kmetih so vodili razne tečaje o sadje-reji, čebelarstvu, pa tudi prebu-jali podeželsko prebivalstvo in ga vodili v političnem boju. Koprsko slovensko učiteljsiše je odigralo važno vlogo tudi v razrednem boju in sicer med prebujajočimi se slovenskimi in hrvaškimi ljudmi ter italijansko zemljiško gospodo na obalnem pasu.

Do leta 1875 so v tedanjem avstrijskem Primorju delovala tri učiteljsiše in sicer učiteljsiše v Gorici s slovenskim učnim jezikom, v Trstu z italijanskim ter koprsko učiteljsiše. Ker je bilo dijakov premalo, so tržaško in gorško učiteljsiše uknili, koprsko učiteljsiše pa je postalo na neki način tro-

Slovenski in hrvaški maturanti in njihovi profesorji leta 1906

jejično, ker je imelo slovenski, hrvaški in italijanski oddelki. Koprsko slovensko učiteljsiše, kot je zabeležil Milan Žerjal, so obiskovali dijaki iz vse Primorske in čeprav je iz prvega letnika izšlo le 5 slušateljev, se je njihovo število iz leta v leto večalo, tako da je v 34 letih, kolikor je učiteljsiše delovalo, izšlo iz njega 426 slovenskih in 117 hrvaških učiteljev. O vlogi in pomenu teh učiteljev smo že povedali, da so veliko prispevali h kulturnemu in družbenemu razvoju na podeželju in v

mestih v vsem Slovenskem primorju. Koprsko učiteljsiše je dalo tudi nekaj vidnih ljudi. Omenili smo že mladinskega pisatelja Josipa Ribičiča, kateremu bi morali pristišeti še Karla Široka, nadalje skladatelja Hrabroslava Volariča in pa Frana Venturiniča, ki je še kot dijak na koprskem učiteljsišu ustanovil pevski zbor in poučeval zborovstvo.

Vloga koprskih učiteljsišnikov in učiteljev je bila izredno pomembna tudi zaradi časa, v katerem je ta šolska ustanova delovala v naših krajih. Gre za dobo pred 100

leti, ko se je v naših krajih razbuhtel italijanski iredentizem. Italijanski nacionalizem je v Istri prišel se posebej do izraza ob ustanovitvi deželnega zbora in deželne vlade, v katerih jim je skrajno reakcionarni volilni zakon zagotovil večino. Ker so nacionalno zavestni dijaki koprskega slovenskega in hrvaškega učiteljsiše svojo nacionalno pripadnost odkrito kazali in izražali, je to pogosto hudo razkačilo italijanske nacionaliste, tako da je prišlo do hudih trenj, celo do spopadov, rekli bi raje napadov. Razmere so se še posebej zaostrele proti koncu stoletja, ko so koprski bogataši napade na slovenske dijakc dobesedno organizirali. Ti pa niso popustili. Nasprotno. Ustanavljali so literarne, glasbene in dramske krožke, seveda tajno, ker je bilo po tedanjih avstrijskih šolskih predpisih vsako združevanje dijakov izven učilnic, izven zavoda prepovedano. Toda slovenski in hrvaški učiteljsišniki, ki so bili po večini s podeželja, so stanovali v glavnem pri slovenskih ali hrvaških družinah v Kopru, predvsem pri prazniških koprskih kmetih, ki so jim nudili gostoljubje tudi za manjše prireditve, seveda predvsem pa za sestanke, skratka: za tisto družabno dejavnost, ki je vezala slovenske in hrvaške dijakc koprškega učiteljsiše v njihovem boju proti pritisku.

Dijaki so se bojevali z vodstvom šole za to, da bi se spremenil predmetnik, za to, da naj bi se zgodovina, zemljepis in pedagogika ne predavali v nemščini, pač pa v materinem jeziku, zahtevali so tudi spremembo šolskega zakona, ki je omejeval gibanje di-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Na filmskih platnih

K. Zanussi:

«Illuminacija»

Državni kinematograf je prikazal poljski film z italijanskimi podnapisi «Illuminacija» (Illuminazione, 1972), ki je delo nam že znane režiserja Krystofa Zanussija.

Kot v ostalih filmih, kaže Zanussi posebno zanimanje za material iz znanstvene kulture, ki ga je povzel iz lastnih študijev. V tem filmu se ta material še bolj kot v ostalih prikaže «objektivno» (kot v kakem Makavejevovem filmu), se pravi ne da bi ga režiser tesno vključil v pripovedni razvoj. Vtis pa imamo, da to ni najbolj produktiven odnos med tem materialom, katerega uporaba je zelo zanimiva, in pripovednim delom individualne zgodbe. S. G.

Patronat KZ - INAC svetuje

Za brezplačno poletno zdravljenje v klimatičnih in termalnih centrih

Državna dobrodelna ustanova za upokoence (ONPI) je v minulih dneh, v duhu svoje nove programske usmeritve, razpisala natečaj za dodelitev skupno dva tisoč brezplačnih mest upokoencem (ne glede na spol) socialnega skrbstva, ki bi se radi udeležili:

a) 15-dnevnega klimatičnega zdravljenja v hribih, pri morju ali pri jezerih;

b) 15-dnevnega termalnega zdravljenja za artrorevmatične, dihalne, sečne, jetrne ali žolčne bolezni.

Tiste prosilce, ki bodo zasedli eno izmed prvih tisoč mest, bodo vključili v posamezne izmene meseca julija, avgusta in septembra, kraj zdravljenja pa bodo določili glede na kraj bivališča in na uvrstitev na natečaju. ONPI bo kril vse stroške za celotno oskrbo, klimatično in termalno zdravljenje, potni stroški pa bodo v breme vsakega posameznika.

Pogoji za sodelovanje na natečaju, ki jih morajo izpolnjevati upokoenci INPS, so sledeči:

1) mesečni dohodek ne sme presegati 163.000 lir (zakonca delita skupni dohodek na dva);

2) moški morajo imeti vsaj 60 let, ženske pa 55 let, razen, seveda, invalidskih upokoenc, za katere velja zgornja starostna omejitev;

3) upokoenci morajo biti samostojni (da lahko sami skrbijo zase) in res potrebni klimatičnega oziroma termalnega zdravljenja.

Rok za predložitev pravih neposredno na osrednji sedež ONPI, Lungotevere Thaon di Revel št. 76, 00196 Rim, zapade 14. junija. Prošnje naj bodo na navadnem

papirju, vendar mora lastnoročno podpis prosilca overiti notar, občinski tajnik ali pa pooblaščen uslužbenec ustanove ONPI (v četrtem nadstropju tržaške INPS). Prošnji je treba priložiti fotokopije zadnje čelne strani pokojniške knjižice, ki vsebuje anagrafske podatke in višino pokojniškega zneska, in pa zdravniško spričevalo, ki izpričuje, da je prosilec samostojen in da potrebuje klimatično ali termalno zdravljenje.

Pravico, da vložijo zadevno prošnjo, imajo torej vsi upokoenci INPS, ki prejemajo delavsko, kmečko, trgovsko ali obrtniško neposredno pokojnino. Njihovo zdravstveno stanje pa mora biti tako, da jim zdravnik izrecno priporoča klimatično oziroma termalno zdravljenje. Vsak mesec si ONPI zadrži na sleherni pokojnini omejenih kategorij znesek 20 lir, ki predstavlja glavni vir dohodkov te ustanove. Bilo je že na raznih forumih veliko govora, če je dejavnost te ustanove res koristna za širše množice upokoenc, ali bi bili morda primernejši in učinkovitejši drugačni prijemci, ki bi bili na splošno koristnejši in potrebniji. Ta natečaj je zelo omejen, saj je dva tisoč brezplačnih zdravljenj v sklopu cele države res malenkostna usluga, vsekakor pa je bolje kot nič, zato svetujemo tistim našim bralcem, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj pravočasno predložijo prošnjo.

KMEČKI ZAVAROVALCI IN IZBIRA SPLOŠNEGA ZDRAVNIKA
Neposredni obdelovalci in kmečki upokoenci imajo pravico do

splošne zdravstvene oskrbe in si sami izberejo enega izmed zdravnikov, ki so podpisali konvencijo s pokrajinsko kmečko vzajemno bolnišnico blagajno. Zavarovalci si seveda izberejo tistega zdravnika, katerega imajo večje zaupanje in ki ima svojo ambulanto v neposredni bližini njihovega bivališča. Ker pa kmečka blagajna prejema finančno podporo od deželnih oblasti z občutno zamudo in tako zdravniki niso prejeli honorarja za več kot leto dni, so se nekateri izmed teh razvezali svojih obveznosti s kmečko blagajno in pustili ljudi na cedilu. Po eni strani je obsojdo vredno, da dežela ne nakazuje redno prepotrebne prispevkov za redno delovanje, s katerimi bi kmečka bolnišnica blagajna krila vse stroške (tudi povrnitev stroškov za zdravlila), po drugi strani pa menimo, da bi lahko tudi zdravniki pokazali malo več potrpežljivosti in razumevanja do preprostih kmečkih ljudi, ki zaradi njihove odpovedi morajo sedaj hoditi na zdravniške preglede iz posameznih vasi v mesto, kar jim še otežkoča življenje.

Vse svoje kmečke zavarovalce, ki so svoj čas izbrali za svojega splošnega zdravnika dr. Lasperanza, dr. Okorna, dr. Salviya in dr. Sancina, obveščamo, da so navedeni zdravniki dali odpoved in morajo torej izbrati na kmečki bolniški blagajni novega splošnega zdravnika. V vednost navajamo, da so sedaj «razpoložljivi» sledeči slovenski zdravniki: Zdenko Floridan, Just Gruđen, Milan Senčar, Franc Sedmak, Milan Starc in Marčelo Vermač.

V Trstu je Bonomo kmalu postal duša patriacija. Kot dober poznavalec političnih razmer je kmalu domel, da je treba pozabiti na krvavo preteklost, v mestu pomiriti nasprotujoče si stranke, obenem pa mesto osvoboditi stoletne osamljenosti, ki mu je stalno prinašala le revščino in glad.

Bonomo je spoznal potrebo po politični in gospodarski povezavi Trsta z avstrijskimi deželami, predvsem z neposrednim zaledjem — Kranjsko. Zavedal se je, da bi Trst pod beneško oblastjo ostal za vedno le zakonito malo pristanišče, povezan s habsburškimi deželami pa najpomembnejša luka teh pokrajin.

Le tako nam je lahko razumljiva njegova vsestranska prizadevnost na cesarjevi strani v avstrijsko - beneški vojni (1508-1518). Cesarjevi vojski je stalno dajal nasvete in baje celo osebno vodil napad na grad pri Proseku, ga odvzel Benečanom, nato pa ga dal do tal porušiti. Kot tržaškemu domoljubu pa so se Benečani Bonomu gotovo močno zamerili, ko so med njihovo okupacijo Trsta leta 1508 iz mesta odnesli kot vojne trofeje stvari, ki so bile Tržčanom pri srcu: starinske srebrne vaze, rimske in srednjeveške napise in druge ostanke častiljive preteklosti, ki jih niso več vrnili Trstu, in celo pergamentske knjige statutarnih predpisov, ki so jih imeli Tržčani za garancijo svojih komunkih pravic.

Po vsem tem postaja avstrijsko usmerjena Bonomova politika čedalje bolj razumljiva. Čeprav avstrijsko usmerjen, pa se je Bonomo močno bal težnjaj kranjskih stanov, da bi bil Trst priključen Kranjski. Kranjski stanovi so to zahtevali od l. 1485 pa vse do srede 16. stoletja stalno ponavljali. Bonomo se je zavedal razlike med politično zaostalo fevdalno Kranjsko in Trstom z razvito mestno avtonomijo. Zelen je gospodarsko povezavo, ne podrejenosti Kranjski.

Zato je l. 1522 pisal tržaškemu svetu: «Morate se braniti, kolikor morete, da bi bili podrejeni Kranjski, kajti naredili bi vas za sužnje.» Razgledani Bonomo je bil prepričan, da more priti do resnične in enakopravne povezave med Trstom in zaledjem le, če se to zaledje, dvigne iz gospodarske in kulturne zaostalosti, če se to ljudstvo, «topo v mišljenju in slepo v praznoverju», preobrazi in kulturno dvigne.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 29. MAJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal
12.30 Poljudna znanost: Tolstojeva pedagogija
12.55 Komični filmi
«Nore glave» in «Stanlio in Olio»
13.30 DNEVNIK
14.00 Odprta šola; Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
14.45 Roto 20
16.45 Program za najmlajše: Benove zgodbe
17.00 Flickove in Flokove pripovedke — češki risani film
17.05 Program za mladino: Dedalo
17.55 Izžrebanje loterije
18.10 Baloni s topim zrakom — dokumentarec
18.35 Pot do Penelope — kratak film, ki ga je režiral John Nelson Burton
19.28 Kratke vesti dnevnika št. 1
19.30 Volilna kronika
19.40 Kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.45 OPERAZIONE DOMINO
V detektivni Operazione domino ima glavno vlogo Dave Toma, ki ga igra Tony Musante. Je to igralec, ki se je uveljavil že v vrsti televizijskih del in filmov. Pred tem pa je moral krepko delati in je opravljal vrsto poklicev. Po rodu je Američan, toda italijanskega porekla in se je gledališču oziroma umetnosti posvetil že v letih študija pred malo manj kot 20 leti. Tudi v gledališču se je lotil vsakega dela, prodrl pa je kot igralec, celo kot režiser
22.00 Volilna tribuna 1976
22.30 New York — NOGOMET: VELIKA BRITANIJA — ITALIJA
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal
14.00 Rim: Svetovno prvenstvo v tenisu
Kolesarska dirka po Italiji — deveta etapa
18.00 Rubrike dnevnika št. 2
18.25 Pop koncert: Soft Mashine
19.00 Kratke vesti dnevnika št. 2
19.02 SPORTNA SOBOTA
19.30 Volilna kronika
19.40 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
20.45 Garinei in Giovannini: UN MANDARINO PER TEO
Gre za glasbeno komedijo, ki temelji na naslednjem vprašanju: če bi ti rekli, da pritisni na zvonec, s katerim boš umoril nekoga, da bi se polastil njegovih neverjetnih bogastev, kaj bi ti storil? Bi bil na to pripravljen? Bi bil tega sposoben? Na to vprašanje protagonist zgodbe Teddy Bros, ki ga igra Gino Bramieri, odgovori pozitivno. In nekoga dne, pozneje seveda, se v studiu TV pojavi nekdo, ki sporoči, da je na Kitajskem umrl nekdo...
22.00 Glasbena oddaja — deseto nadaljevanje
Ob koncu DNEVNIK

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana
15.55 Nogomet: SLOBODA — PARTIZAN, prenos
17.50 100 LET SLOVENSKEGA UČITELJSIŠČA V KOPRU
18.10 Obzorja
18.25 VELIKI RAZIKOVALCI — serijski film
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski zunanepolitični komentar
20.00 TV ZEHTNIK — satirično zabavljiva oddaja
20.30 Moda za vas
20.40 KJE JE POT NA FRONTO — film
Film je režiral Jerry Lewis, v glavnih vlogah nastopajo Jerry Lewis, Jean Murray, John Wood.
Jerry Lewis je eden najbolj znanih ameriških filmskih komikov, ki je svoj filmski izraz izoblikoval že pred 20 leti v sodelovanju z Deanom Martinom. Med svojim največjim uspehom je začel tudi sam režirati. Tudi «Kje je pot na fronto» je doela njegov film, saj ga je sam režiral in igral glavno vlogo. Tokrat ga bomo srečali v vlogi ekscentričnega, zlogočasnega milijarierja 1943. leta, ki bi rad pomagal v vojni. Ker ga komisijska kot nesposobnega odbije, zbere služabnike, dekleta in še marsikaj na svojo ladjo in odpluje v Neapelj. Seveda njegova «pot na fronto» je vse prej kot bojevitost, zato pa zabavna in sila uspešna
22.10 DNEVNIK
22.30 PORTOROŽ 76

Koper — barvna
15.55 Nogomet: SLOBODA — PARTIZAN
18.10 DNEVNIK
20.15 UKRAĐENI LJUBIMEC — Povest iz «Decamerona» G. Boccaccia
21.05 Pogodba — film iz serije Marcus Welby
21.35 Mladi Garibaldi — serijski film
22.25 Film meseca: VODNIKOVA SMRT

Zagreb
17.50 Živela glasba
18.45 KAPETAN MIKULA MALI
20.00 Zabavnoglasbena oddaja
20.40 Pet lahkih komadov — celovečerni film

TRST A
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Simfonična glasba; Liki iz naše preteklosti; Rado Bednarik; 19.40 Pevska revija; 20.00 Sport; 20.50 Pavlina Pakjova: «Doras», dramatizacija; 21.30 Popevke 22.30 Glasba

KOPER
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Prijetna glasba; 9.00 Folklor; 9.30 Delavske pesmi; 11.15 Ansambel Pitti; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 14.35 Ital. zbori; 15.15 Orkester Purcell; 15.45 Slovenski periskop; 17.00 Glasba po željah; 18.00 Vročih 100 kW; 18.45 Zapoimo in zaigramo; 19.30, 20.45, 21.35 Glasbeni vikend.

RADIO 2
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 8.45 Popevke; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Zborovsko petje; 10.45 Glasbeni variete;

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Držite se bolj daleč od spletkarjev in stopajte naravnost po svoji poti. Pazite se pred osebami, ki bi rade vase vedele.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Skušajte zaključiti neki finančni program. Ker nimate na razpolago vseh potrebnih podatkov, počakajte preden se odločite.

DVOJKA (od 21. 5. do 21. 6.) Najbolje bo, če po daljših pogajanjih sprejmete predlog. Upoštevajte nasvet nekega postojnjaka.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Ne vztrajajte pri neuresničljivih načrtih. Varčujte s svojimi močmi za neko srečanje v teku večera.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne bi bilo primerno, če bi se umaknili prav v tem trenutku. Lotite se neke zadevščine z odločnostjo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Na vidiku je neka sprememba, sprič katere ne odkrijte svojih kart. Če vam je do zblizanja, bodite bolj previdni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Neka visoka osebnost vam bo naklonjena, izkoristite priložnost. Glede čustev vse v najboljšem redu.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Nujno potrebno je, da storite v svojem delu večji organizacijski napor. Pazite na zdravje.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Uspejo vam bo rešiti neko zamotano gospodarsko vprašanje. Prijetno potovanje v vesel družbi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Poslovna situacija je polna nasprotij, gospodarski uspeh bo pa vendarle pozitiven. Nervoza.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Potrebni ste pomoči, toda ne zaupajte vsakomur. Tiste, ki vas obkrožajo spodbujaite s svojim zgledom.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Na tančnstih in metodistični vam bosta olajšali delo. V nekem vprašanju bi lahko izrekli zadnjo besedo.

Kadar golobi brusijo kremplje

Članice OPEC najbrž ne bodo povečale cen nafte — Podpora državam v razvoju

V razpravi ekonomistov in naftnih izvedencev, ki pred vsakim ministrskim zasедanjem organizacije držav izvoznice nafte (OPEC) javno razglablja o morebitnih zvišanjih cen nafte, se je pred tednom dni aktivno vključil tudi saudski kralj Halid, ki je v intervjuju za »New York Times« pozval razvite države, naj »zamrznejo« cene svojih industrijskih izdelkov. Obenem je dokaj odkrito namignil, da bi se njegova država, ki med članicami OPEC velja za »goloba«, v nasprotnem primeru utegnala pridružiti »jastrebom«, ki menijo, da je spričo čedalje dražje tehnologije in drugih vzrokov nujno zvišati cene črnega zlata.

Kraljeva izjava je izredno pomembna, če ne celo enkratna. Prvič doslej se je kakšen saudski monarh neposredno vključil v zakulisne naftne razprave, poleg tega pa je hladno demantiral svojega ministra Jamnija, ki je še nekaj tednov poprej trdil, da bo stališče Saudske Arabije tudi na zasledanju na Baliju enako kot doslej. Trudila si bo torej obdržati sedanje cene nafte. Druga razsežnost Halidove izjave pa sledi iz sedanjega položaja v mednarodnih gospodarskih pogajanjih, kjer razvite države — tako na konferenci v Parizu kot tudi na četrtem zasledanju UNCTAD v Nairobiju, odklanjajo predloge in pobude držav v razvoju o nujnosti celovitega urejanja mednarodnih gospodarskih odnosov, pričenši s cenami surovin ter pomočjo najbolj ogroženim državam.

Izjava iz Riada torej pravi, da bodo države v razvoju ob zaključku pogajanj v Nairobiju imele močno podporo svojega najbolj vplivnega dela, dobrega duca ta naftnih izvoznici, ki so že doslej dokazale precejšnjo trdnost in odločnost, tudi v časih, ko je gospodarstva recesija v svetu grozila zrahljati njihovo enotnost. Prav članice OPEC lahko v precejšnji meri pripomorejo k dejanski ustanovitvi sklada za financiranje za log surovin, v katerem se je doslej nabralo le okoli 155 milijonov dolarjev, za pričetek delovanja tega sklada pa bo potrebno neprimerno več — najmanj 2 milijardi in 200 milijonov dolarjev.

Primeren pritisk na razvite države, ki spričo znova obujajočega se gospodarstva potrebujejo čedalje več nafte — sedanjí izvoz članice OPEC je okoli 30 milijonov sodčkov dnevno, kar pomeni, da se je približal vrhunec tik pred naftnim embargom in zvišanjem cene leta 1973 — bi skupaj z že obljubljenimi prispevkom naftnih izvoznice pomnil korak naprej v prizadevanjih za dejansko zaživetje sklada, ki je eden temeljnih in stavnih delov strategije za ustalitev surovinskih cen in zagotovitev večjih dohodkov državam v razvoju. Ta pritisk je pomemben tudi zaradi tega, ker so ZDA, ki se najbolj upirajo zahtevam držav v razvoju, v zadnjem času močno povečale izvoz nafte z območja OPEC in sedaj uvažajo že okoli 42 odstotkov celotne domače porabe.

Naftni izvedenci, ki po različnih merilih tehtajo možnosti za spremembo naftnih cen, se strinjajo v oceni, da bodo naftni ministri poleg že omenjenih mednarodnih pogajanj pri razpravah o cenah nafte upoštevali predvsem sedanji položaj na mednarodnem trgu. Ta je, kot smo že omenili, trdnosti kot kdakoli poprej. Gospodarsko okrevanje Zahodne Evrope, Japonske in celoma tudi ZDA je počasneje, kot so še pred meseci napovedovali vodni ekonomisti in dokaj jasno je, da se bo sedanja konjunktura do jeseni še povečala. Dotlej se bodo namreč gospodarski tokovi v Zahodni Evropi, ki je največji kupec blazinjezhodne nafte, še bolj ustalili, obenem pa v drugi polovici leta običajno pride do povečane povpraševanja, zaradi priprave na zimsko obdobje.

Ce upoštevamo ob skupini razlogov, ki bodo imeli odločilno težo ob razpravah o cenah nafte, je dokaj utemeljena trditev, da na Baliju bržčas ne bodo povečali cen nafte, ki so zamrzane do 1. julija. Ali pa bo povečanje le tolikšno, da bodo naftne izvoznice pokazale razvitim svojo enotnost in jih skušale pripraviti k sprejemljivejšim stališčem na zasledanju v Nairobiju, predvsem pa na pariški konferenci, kjer bo sredi junija na vrsti zasledanje na ministrski ravni.

Sele na septembrskem zasledanju, ki bodo določali cen do 1. oktobra dalje, je največjeje pričakovati povečanje sedanje cene, ki je 11,51 dolara za sodček. O tem, koliko družja naj bi bila nafta v zadnji četrtini leta, pa je še prezgodaj sklepati, saj se napovedi gibljejo od pet odstotkov, za kolikor je nafta pripravljena podražiti Saudska Arabija, do 2,50 dolara za sodček.

Izvestija odslej drugačna

Modernejši, pestrejši časopis, zapolnjen s kopico drobnih novic in zanimivosti — Novinarji z dvojnim poslušom — Tekma z osrednjim glasilom

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, maja — Osrednje sovjetsko vladno glasilo »Izvestija« je te dni korenito izmenjalo svoj vnanji izgled; postalo je na oko modernejše, pestrejšo, zapolnjeno s kopico drobnih novic in zanimivosti. Takšne spremembe se ne dogajajo pogosto v sovjetskem tisku, ki drugič desetletja ohranja ustaljeno obliko. Moral je biti torej pomemben razlog, da se je redakcija časopisa, ki ga za partijskim glasilom »Pravda« najpogostejše citirajo, odločila za takšen korak.

Prva razloga je ta, da so »Izvestija« nedavno dobila novega urednika. Dostajalni urednik Tolkunov je namreč odšel v agencijo APN, zamenjal pa ga je Aleksejev iz »Sovjetske Rossije«. Ta je že takoj želel vnesti v doslej precej dolgočasno urejevanje časopisa nekaj svežine, ga napraviti bolj zanimivega, zlasti pa bolj privlačnega za bralce, ki so zadnji čas med dvema moskovskima večernikoma začeli daviti prednost »Večerni Moskvi« pred »Izvestijami« v popularni »svetjoriki« so namreč našli vse od zanimivosti, sodne kronike, križanke, obvestil in reklam pa do kronike prometnih nesreč, ki jo je časopis, resda za zdaj le v skromni informativni obliki, začel kot prvi in edini objavljati pred letom dni.

»Izvestija« začela tudi povečevati svojo naklado, ki je pred desetimi leti dosegla že 7,9 milijona izvodov dnevno, kar je bilo poltrig milijonov več od »Pravde«. Leto kasneje jo imela »Izvestija« osem, leta 1968 pa 8,2 milijona izvodov naklade. To je bil vrh, ki ga časopis nikoli ni več presečil, kajti začel se je nezadržni prodor »Pravde«: leta 1972 je partijsko glasilo že za poltrig milijonov preseglo vladnega in doseglo naklado 9,1 milijona, leto kasneje je

imelo 10, predani 10,6, lani 11, zdaj se bliža 12 milijonov.

8000 različnih časopisov

Vladno glasilo je v tem času stagniralo in je imelo vsega zadnjih pet let dnevno naklado kakšnih osem milijonov izvodov. Danesnja naklada je natanko takšna kot pred desetimi leti, 7,9 milijona. Potemtakem je nove velike spremembe v urejanju časopisa, ki jih zdaj za Adžubejem uvaža Aleksejev,

narekovala tudi želja, da se »Izvestija« izkopljejo iz stagnacije in da razširijo krog svojih bralcev.

Trenutno izhaja v ZSSR dobrih 8000 različnih časopisov s skupno naklado 165 milijonov izvodov, kar seveda terja gore rotacijskega papirja. Papirniška industrija pa je ravno zadnji čas zašla v težave in vsak kilogram papirja je treba skrajno gospodarno izrabiti. Obseg časopisja je zvečine omejen na štiri strani, ki jih je treba dokaj pametno izrabiti.

Težave pa niso samo v papirju, ampak tudi v odnosu do časnika in njegovega dela. Novinar mora imeti dvojni posluš — z ene strani posluš za tekoče zahteve vodstva, ki se odražajo prek raznih smernic, razglasov in sklepe, z druge strani pa za vsakdanje razpoloženje ljudstva, ki se odraža največ prek tisočev pism na naslov uredništva. Biti angažiran, kritičen in prodoren, za novinarja ni vselej lahko; včasih mu pero zaustavi urednik, ki se ne želi preveč izpostaviti, včasih pa oblastni, rajonski ali tovarniški sekretar, ki mu je v osebnem interesu propagirati predvsem uspehe — brez njegovega sodelovanja pa novi- ca ne more nastati.

Znova tekma s Pravdo
»Izvestija« se zdaj počitno odločila, da se približa predvsem vsakdanjemu bralcu. Uvedla so kratke, enostopne vesti, s poudarjenimi naslovi, rubriko za zanimivosti z raznih celin, pretresanje pism bralcev, bogato športno stran, njihovi novinarji odhajajo v zanimive akcije, skoraj ga ni dnevi, da ne bi časopis objavil tudi kakšnega nesrečnega ali zapisa poročila s sodišča. Kot denimo tisto o traktoristu, ki mu prodajalec ni hotel prodati vodke, pa se je v besu s svojim traktorjem trikrat zaletel v trgovino in dokler ni običal v vrati — od koder so ga izvlekli za štiri leta za zaphe.

Prvi komentarji o spremembah v vladnem glasilu so za zdaj zelo različni. Nekaterim je nova, moderna preoblika, ki spominja na zabohe časopisje, všeč. Drugi pravijo, da bo treba seveda videti, koliko bo z novo obliko prišla tudi nova vsebina, in da gre torej za nebitne, površinske spremembe. Uredništvo časopisa pa se nadeja, da bo premagalo dolgoletno stagnacijo — in morda začelo znova resno tekmovali s »Pravdo«.

Prvi komentarji o spremembah v vladnem glasilu so za zdaj zelo različni. Nekaterim je nova, moderna preoblika, ki spominja na zabohe časopisje, všeč. Drugi pravijo, da bo treba seveda videti, koliko bo z novo obliko prišla tudi nova vsebina, in da gre torej za nebitne, površinske spremembe. Uredništvo časopisa pa se nadeja, da bo premagalo dolgoletno stagnacijo — in morda začelo znova resno tekmovali s »Pravdo«.

Prvi komentarji o spremembah v vladnem glasilu so za zdaj zelo različni. Nekaterim je nova, moderna preoblika, ki spominja na zabohe časopisje, všeč. Drugi pravijo, da bo treba seveda videti, koliko bo z novo obliko prišla tudi nova vsebina, in da gre torej za nebitne, površinske spremembe. Uredništvo časopisa pa se nadeja, da bo premagalo dolgoletno stagnacijo — in morda začelo znova resno tekmovali s »Pravdo«.

DUSAN MIKILJA

Umetnikom plače

Norveška bo po vsej verjetnosti že prihodnje leto postala ena zelo redkih držav — morda celo edina na svetu — ki bo vsem svojim umetnikom garantirala osebne dohodke, in to dohodke v kar dostojni višini. Socialnodemokratska vlada je namreč objavila »bela knjiga« o položaju in vlogi umetnikov v norveški družbi, in v tem dokumentu je zbrana vrsta zanimivih predlogov za izboljšanje življenjske ravni umetnikov in za boljšo distribucijo umetniških del vseh vrst.

Temelj vladnega »svežnja« predlogov je zamisel o garantiranem osebnem dohodku, od katerega naj bi imel pravico vsak aktiven umetnik. Noben umetnik naj ne bi imel manjših osebnih dohodkov kot najslabše plačani državni uslužbenec, kar po sedanjih predpisih znaša 39.000 norveških kron letno. Za primerjavo naj navedemo, da je ta znesek 87 odstotkov povprečnega osebnega dohodka za delavce v industriji. Aktivni umetniki z dohodki iz drugih virov bodo imeli »državne plače« ustrezno zmanjšane, in če bodo zaslužili več kot 56.000 kron letno, bodo do nadaljnjega izgubili pravico do plače iz državne blagajne.

Vladna »bela knjiga« močno poudarja, da garantirani osebni dohodki ne bodo predstavljali nobene oblike socialne podpore, temveč bodo zasluženo plačilo za delo, ki ga je v drugih oblikah težko plačevati.

Predlogi so bili izdelani v tesnem sodelovanju z organizacijami, ki zastopajo interese različnih vrst umetnikov. Vedeti je namreč treba, da je »bela knjiga« rezultat dolgotrajnih zahtev teh organizacij, da bi se gmotni položaj umetnikov približal položaju drugih poklicnih skupin v državi.

Po ocenah je na Norveškem okoli šeststo umetnikov, ki imajo tako nizke osebne dohodke, da bi bili upravičeni do »državne plače«. Pri dodeljevanju tega denarja bi imele odločujočo vlogo poklicne organizacije umetnikov; te bi namreč demokratično ugotovile, ali je neki umetnik res aktiven in ali se z umetniškim delom res ukvarja poklicno.

Prihodnje leto naj bi tovrstne »državne plače« znašale skupno 6,7 milijona kron. Če k temu prištejemo še različne vrste umetniških štipendij, naj bi direktni državni prispevki umetnikom znašali skupno 18 milijonov kron. Po vsej verjetnosti bo mehanizem garantiranih osebnih dohodkov zvezan z indeksom življenjskih stroškov, tako da bo realna vrednost dohodkov ostajala neokrnjena.

MITJA JERMOL

Metro pa vztraja

Pod geslom »Ohranimo in gojimo lepo domačo govornico« skušajo spodriniti čimveč nepotrebnih sposojenk

BUDIMPEŠTA, maja — Široka akcija, ki zbujajo splošno zanimanje, doživlja vsako leto ob tem času bleščajoče finale v obliki raznih prireditelj, o katerih podrobno obveščajo vse javnosti. To je akcija za ohranitev čistega madžarskega jezika. Stalno prizadevanje, da bi izločili vse, kar je tuje in neustrezno, ter ohranili madžarsščino v vsej izvirnosti, doživlja vsako pomlad vrhunec v tako imenovanih tednih jezika.

Samo v županiji Szabolcs-Szatmar, ki je letos dobila ne koliko izrazitejšo vlogo v proslavi jezikovnega tedna, je bilo v sedmih dneh o madžarskem jeziku nad 120 predavanj, ki so jih spremljale strokovne razprave pa seveda recitacije in druge manifestacije.

V drugih županijah je podobno, posebno zanimanje zbujajo tekmovanja v znanju jezika in v izgovorjavi. Poseben sklad »Kazinczy« deli vsa koletna nagrade tistim, ki najbolj znanje madžarskega jezika v tej zvezi pogosto omenjajo velikana madžarske glasbe Zoltana Kodalyja, ki je govoril: »Madžarsko izgovorjavo se morajo učiti celo tisti, ki se rodijo kot Madžari.« Kodaly je sodeloval pri vseh pomembnih razpravah o jeziku, zlasti v uredniških odbori lingvističnih revij.

Kljub vsemu, kar delajo pod geslom »Ohranimo in gojimo lepo madžarsko govornico«, vidrjajo jezik besede tujejezika. Poznavalci trdijo, da je madžarski jezik v zgodovini ohranil samo nekaj nad polovico svojih izvirnih ogrsko-finskih besed, vse drugo pa so tuje. Okoli peti na besed v sodobni madžarsščini je slovanskega ali pa turškega izvora.

Stroke prihajajo na dnevni red druge za drugo, čedalje bolj se zožuje obroč tujih okoli tako imenovanega političnega jezika, ki vsebuje mnogo tujk in precej neustreznih izrazov oziroma površnosti zaradi lahkega pojmovanja pomena jezika in s tem nezadostnega spoštovanja tistih, na katere se uradna osebnost obrača s tako skrupulanim jezikom.

Zanimivo je, da pri Madžarih vse te stare ali nove besede, s katerimi nadomeščajo tujeke, niso in niti ne učinkujejo kot umetni cepci, tuji sodobnemu jeziku. Celotna madžarska beseda, ki v dobesednem prevodu zveni nenavadno, prisiljeno, v bistvu niso takšne, marveč so čiste, domače. Vsaj tako pravijo tisti, ki so najbolj poklicani, da varujejo jezik, to pa je madžarska akademija znanosti, ki s svojim odborom za materniščino in z raznimi publikacijami skrbno pazi na največjo močno čistost jezika MILOŠ ČORVIĆ

Draga smrt

Prvi vol za pogrebce, drugi za sorodnike, tretji za hčere, četrti za ...

List, ki se bori za bralce

Toda pravi razlog je drugje. Gre za tradicionalno tekmovalstvo z drugim uradnim glasilom »Pravdo«. Po nastanku pet let starejša »Pravda« (začel jo je izdajati Lenin pred 64 leti), je bila od nekdaj med sovjetskimi dnevniki privilegirana. Iz nje je bilo vselej mogoče razbrati uradno stališče partijskega vodstva. Vrhu tega je lahko računala na zanesljivo naročnino, ki je med partijskimi člani, medtem ko so se »Izvestija« morala za bralce boriti. Značilen je primer s konca minulega leta, ko so časopisi, zaradi pomanjkanja papirja, morali omejiti naklado in so predčasno zavstavili vsa naročila: izjema je bila »Pravda«, ki je naročila sprejemala neomejeno.

Svoje vzlete čase so »Izvestija« doživljala v času Hruščova, ko je bil glavni urednik njegov zet Adžubej. Ta je tudi vnesel v časopis prve velike spremembe. Namesto dolgih, nepriljubljenih člankov in komentarjev je uvedel kratke vestičke, ki se jih je poprijel popularni naziv »vestičke-vodke«. Plačeval jih je po ceni za steklenico žganice, 3 rublje. Sprememba je tisti čas povzročila precej diskusije, vendar se je obdržala. Pa tudi nasploh je časopis tedaj zadobil bolj na široko, saj je imel Adžubej dobro pokrit hrbet. Tedaj je večina uradnih novic prihajala skozi in med vrstice »Izvestije«.

V tistem času so »Izvestija«

Predniki plemena Luo so prišli iz Sudana že pred štirimi stoletji, vendar je še v začetku tega stoletja prihajalo do spopadov med prvotni prebivalci in priseliki s severa. Nekot bojevitih pripadnikov tega plemena so sčasoma postali dobri pridonovalci koroze, prosa, sezama in kassave, gomoljaste rastline, ki je zelo pogosto na afriškem jedilniku. Slovijo tudi kot vinorejci, od nedavnega pa proizvajajo industrijske rastline, zlasti bombaž in sisal.

V tradicionalnem verstvu plemena Luo imajo duhovni predniki vodo mesto. Pri ljudeh, ki se naseljujejo v velikih mestih, na primer v Nairobiju in Mombasi, stari kult bledi, na vasi pa so še ohranili obredi in dragi običaji. Najcenejši pogreb po šegi tega plemena stane okoli 6.000 šilingov, kar je dveletni zaslužek najslabše plačanega delavca ali celo tričetrti dohodek dinarja na področju.

Po starem običaju je treba takoj po pogrebu zaklati vola, ki pride na mizo za pogrebce. Druga vola zakoljejo za pokojnikove sorodnike, tretjega za svašto. To se ne daljuje, dokler ni mošnjček s prihranki popolnoma prazen.

DUSAN MIKILJA

To je hudo breme celo za bogate kmete, za revne pa je prava poguba. Sorodniki po korojnegu Joeja Odonga Onjanja so porabili za pogrebno pogrebu 12.000 šilingov, kar je 25.000 dinarjev. Peter Okwaro Omolo je žrtvoval še več. Po ženinem pogrebu je zaklal 25 glav govedi in dva-krat toliko ovc, koz in kokoši. Vso to goro mesa so pospravili sosedje ter pokopali nični bližnji in daljni sorodniki.

»Po starih zakonih je treba žrtvovati živino«, pojasnjuje Omolo veliki pokol. »Kdor ne stori tega, je preklet in izobčen. Sosedje in vaščani mu obrnejo hrbeta.« Mnogi pripadniki plemena Luo se oglašajo proti zastareli šegi. Med njimi so tudi ugledne osebnosti, na primer minister za turizem Ogutu in minister za zveze Okero. Prvi prav, da se je šega uvedla ilavila takrat, ko je bilo dovolj živine, ki je zdaj ni preveč, drugi pa je prepričan, da bo običaj odmrli, ko se bodo člani plemena Luo vključili v sodobne življenjske tokove in v tržno gospodarstvo. Dokle, se to ne zgodi, bo vsak pogreb v tem plemenu pomenil 25 glav živine manj in revno družino več.

TIT DOBERSEK

Libanon

Tragična cena zablod

Kje se je ušela libanonska desnica

Libanonska državljanska vojna, ki se že skoraj štirinajst mesecev razpleta in zapleta od enega nesposobnega premirja do nove, skoraj praviloma še srditljive runje spopadov, in v kateri se — ne glede na to, ali velja uradno premirje ali ne — vsak leden tragičen seznam več deset tisoč žrtv podaljša še za nekaj sto imen, pravega pregleda nad gmotno škodo pa tako in tako niče več nima, je predvsem po zaslugi znanjih dejavnikov dokazano za svoj let, da se vojaški položaj ne more razpiesti tako, da bi prinesel tu- a politično rešitev, da pa tudi pogajalska miza, pa čeprav se tako okrog- la, in kompromisi ne morejo dati take politične rešitve, ki bi lahko bila še t.ajna po vsem tistem, kar se je zgodilo na vojaškem področju.

Črnogled pogled v neposredno libanonsko prihodnost pa vendar nekoliko jasno ugotovijo, da so meseci državljanske vojne, ki vse bolj dobiva razsežnosti nekakšnega čudnega libanonskega samounečenja, vsaj pokazali, da so bila nekatera prepričanja ali upanja, ki so po svoje izzvala vojno in jo potem tudi razpohajala, zgolj tragične zablude. Teh napačnih računov in zablod, hkrati in nasprotujočih si, je sicer na vseh straneh, ki so posredno ali neposredno vmešane v libanonsko krizo, dovolj in se še tragično potrdjujejo iz dneva v dan. Toda kljub temu jih je bilo in jih je čedalje več pri desničarjih, ki niso samo kristjani, kot pri levičarjih, ki niso vedno le muslimani, pa čeprav niso pred njimi imuni, ne Palestinci ne Sirci, če naj ostanemo le pri tistih, ki neposredno vedrilo in oblačilo na libanonskem požarnem nebu.

Bolj ali manj hotena slepota tradicionalnih desničarskih voditeljev — še

napol fevdalnih gospodov, plemenskih in verskih vodij in predstavnikov velike buržoazije — in njihovi zdaj že očitno napačni računi so namreč sprožili plaz, ki je za ceno državljanske vojne pometel nekdanjo libanonsko družbeno ureditev. Izvirni greh mogoče res ni bil storjen že leta 1943, ko so si ob razglasitvi neodvisnosti najprej nejezičljivo libanonskih verskih skupnosti po verskem ključu razdelili tudi oblast in moč v državi. Tedaj je bilo v Libanonu kristjanov verjetno res več kot muslimanov pa maronitov več kot pravoslavni ali katoliški, sunitov pa več kot šiitov ali družov. Toda dejstvo je, da je prav ta skoraj popolna konfesionalizacija vsega življenja postala v resnici orožje za pridobivanje najrazličnejših privilegijev. Ker pa je krščanski tabor imel več oblasti, si je počasi izboril tudi več privilegijev. Tu di med kristjani so reveži, in to tudi, in tudi med muslimani so bogataši, enaki tistim v krščanskem taboru, toda verski ključ pri pridobivanju položajev ali pri sklepanju kupčij je po naravi stvari poskrbel, da je postal muslimanski tabor s hitrejšim razmnoževanjem skozi leta v celoti revnejši, krščanski pa bogatejši. V začetku tega stoletja so usodnih sedemdesetih letih so tako kristjani, pretežno maroniti, nadzorovali skoraj tri četrtine velike trgovine, bančništva in turizma, se pravi stebrov libanonskega storitvenega gospodarstva, hkrati pa so imeli večino v vseh državnih upravi in armadi ter policiji.

Posledice rastoče inflacije in recesije po svetu je začetilo seveda tudi libanonsko gospodarstvo, toda drastično življenje v Bejrutu je postalo, na primer, dražje kot v New Yorku — je udarila predvsem muslimane, nejezičljivo, se pravi predvsem muslimane, ker je bilo teh med revnimi največ.

Ob zahtevah iz muslimanskega tabora, da je treba pravičnejše razdeliti oblast in nacionalni dohodek, je krščanska gospodarka zagrešila prvo napako. Prepričani, da je bila, da se ji bo

posrečilo utišati reformistične zahteve in zgaditi nasprotja z muslimansko skupnostjo po starem receptu, se pravi v bolj ali manj prijateljskem razmerju s svojimi tradicionalnimi soprotniki na muslimanski strani, s katerimi si je kljub občasnim nasprotjem dotlej še kar uspešno delila oblast in bogastvo.

Izkazalo pa se je, da tradicionalni muslimanski politični, verski in plemenski voditelji, ki so podobno kot krščanski praviloma spretni poslovneži, ne obvladajo več povsem gibanja nezadovoljnih in reform željnih množic. V vodstvu krščanskega tabora so tedaj sicer povsem pravilno sklepali, da gre za slaba za razredno bujenje libanonskih muslimanskih množic v veliki meri Palestincem, temu ideološki dinamitu arabskega sveta. Toda med pravilnim sklepanjem in napačnim ukrepanjem je bil usoden korak. Ko desničarski krščanski voditelji niso prodrli s svojimi zahtevami, da je treba Palestince razorožiti, oziroma jih celo razseliti po drugih arabskih državah, so se v skladu z zablodo, da je mogoče Palestince v Libanonu vsaj delno tudi fizično uničiti, odločili za izzivanja in incidente. Usoden je bil lamski 13. april, ko so falangisti v bejrutskem predmestju napadli avtobus s Palestinci in tako s 34 trupli praktično sprožili državljansko vojno. Potem pa so v skladu z zablodami, ki so neustavljive sledile druga drugi, ukrepali naprej in dajali spopadom nove in nove razsežnosti.

Želja desničarskega vodstva, da bi z vojaško močjo vrnilo Libanon v stare tirnice in hkrati rešilo tudi palestinsko vprašanje, se je kmalu izkazala kot povsem neostvarljiva: muslimanska levica in Palestinci, med katerimi je desničarski pritisk samo še krepil naravno zaveznost, so bili tudi vojaško močni, lahko pa so računali tudi na pomoč arabskih držav, še posebej Sirije. Nova načrta desnice in novi zablodi: vsaj na delu libanonskega ozemlja ustanoviti

krščansko libanonsko državo, državljansko vojno, v kateri je prihajal vse bolj do izraza razredni značaj boja, pa pobarvati versko in tako strniti krščanske vrste, ki naj bi jih ogrozila muslimanska nevarnost.

Izolacionistična zaobloda je praktično propadla dokaj hitro, pa čeprav še živi v marksistični vrhovi. Proti cepitvi države, je bilo mednarodno javno mnenje, cepitev pa tudi ni šla v račun nekaterim potencialnim zaveznikom, na katere so desničarji računali (zahodnoevropske države, predvsem pa ZDA). Proti so bile seveda vse arabske države, še posebej Sirija, ki je videla v novi krščanski državi na svojem boku že »novi Izrael«. Proti izolacionističnim idejam nekaterih maronitskih voditeljev so zasopili tudi libanonski rimskokatoliški in pravoslavni. Ob popolnem razsulu armade so piko na i postavili vojaški uspehi levičarskih sil, zaradi katerih je izgubila še neustavljiva država vse pomembnejše dele Bejruta, predvsem pa naravno za- ledje v hribih nad obalo. Ob spoznanju, da v takih razmerah oklicana krščanska država ne bi mogla računati niti na zgubljeno krščansko zaledje, se manj pa na arabsko v ožjem in širšem pomenu besede, od koder je krščanska skupnost dobijala ceneno delovno silo in naftni denar, hkrati pa tja izvažala svoje blago, kapital in strokovnjake, se je za izolacionistične ideje ohladilo tudi pridobitniško krščansko meščanstvo.

Veliko nevarnejši je za Libanonec tudi pogubnejši, je bil poskus desničarskih voditeljev, da bi libanonski državljanski vojni dali vse tribute verske vojne, v kateri naj bi bil »ogrožen obstoj krščanske skupnosti«, v najbolj stanatizirani obliki pa celo »bog v nevarnosti«.

V Libanonu, kjer je prav konfesionalistična država ureditev poskrbela, da je v četrtem desetletju svoje neodvisnosti bolj razcepil in zaprt v verske in plemenske celice, kot je bil v času, ko je bil še francoski protektorat, in kjer je verska pripadnost v povsem praktičnih razlogov pogostejše celo pomembnejša od nacionalne, je imelo geslo o verski ogroženosti veliko možnosti, da uspe, in je deloma tudi uspelo.

Levičarski in palestinski voditelji v Libanonu sicer že od prvih verskih zločinov opozarjajo in svarijo, da gre v državljanski vojni za razredni, revolucionarni boj, ki izključuje versko vojno. Toda zlasti v levičarskem taboru je disciplinirano in zavedno jedro še sorazmerno maloštevilno v primerjavi s številom vseh, ki se borijo v njem, hkrati pa levičarsko »nacionalno gibanje« večino svojih borcev in

simpatizerjev le dobiva v muslimanski skupnosti. In ker v tej državljanski vojni, ki je nihče ne more v celoti nadzorovati, v mnogih primerih velja talionsko načelo maščevanja, ni nič čudnega, da so samo v Bejrutu bili dnevi, ko je tudi po več deset ljudih bilo ob življenje le zaradi tistega, kar je pisalo v peti rubriki v osebni izkaznici, namenjeni beležki o veroizpovedi. Po zaslugi zavednih sil v levičarskih in palestinskih vrstah, ki vendarle še kar uspešno krotijo posameznike in skupine, pripravljene sprejeti verski izzive, pa tudi po zaslugah posameznikov v krščanski skupnosti, ki so se uprli in tudi javno obsodili konfesionalizacijo državljanske vojne, je nasodobnejša različica krščarskega zbiranja in boja le ostala v okvirih posameznih maščevalnih akcij in nasprotnih akcij ali pa individualnih zločinov. Okviri so seveda kar najbolj črni — uničena so številna muslimanska ali krščanska naselja, nihče ne more oceniti, koliko je bilo žrtv zgolj verskih zločinov, še bolj sta se razširila nezupanje in negotovost — toda v Libanonu je še veliko naselij in mestnih četrti, kjer ni opaziti verske nestrpnosti, desničarskim voditeljem pa zgolj s krščarskim pohodom ni kljub vsemu uspelo ustaviti hrumečega vala levičarskih sil.

Ko tudi poskus konfesionalizacije državljanske vojne ni prinesel pričakovanih rezultatov, ampak kvečjemu nasprotno, ko je tako torej znotraj libanonskih meja zmanjkalo moči, sredstev in preteve za upiranje reformističnim zahtevam, ki jih je vse bolj uspešno podpiralo tudi orožje, so se libanonski desničarski voditelji oklenili novega upanja: vojaško naj bi pomagala tujina, tista, ki je dotlej moralno, pogosto pa tudi z denarjem in orožjem podpirala desničarsko gibanje. Pa je nova zabloda prinesla le novo razočaranje. Čeprav so libanonski desničarski voditelji posredno, pa vendar glasno, vabili Združene države Amerike, zahodnoevropske države, Združene narode in Vatikan in še sves svobodni sveta, naj pridejo na pomoč »ogroženi skupnosti«, ni bilo nikoder pravega odziva.

Washington, dovolj zaposlen s predsedniškimi volitvami in morebiti še z globalnim reševanjem bližnjazahodnega vprašanja — obenem pa bolj ustreza teča državljanske vojna v Libanonu kot pa kaka samostojna krščanska država, ki bi porušila sedanje negotovo ravnovesje sil — je namesto rešitve čel postal le posrednik. Ker velika večina članic OZN, še posebej pa neuvrščeni, obsoja vsakršno delitev Libanona, tudi od tam ni bilo pričakovati pomoči. Vse meje za-

hodnoevropske prizadetosti za dogajanja v Libanonu pa najbolj ilustrira najnovejša bolj simbolična kot stvarna ponudba Francije, da pošlje v

KOLESARSTVO

V 8. ETAPI «GIRA»

KOŠARKA

V 1. DIVIZIJI

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

DOMAČI ŠPORT

Gimondi na vrhu skupne lestvice Tretja etapna zmaga De Vlaemincka

Moser je zaradi krize v odločilnem trenutku dirke izgubil roza majico

LAGO LACENO, 28. — Gimondi je pripravil svojim navijačem še eno prijetno presenečenje: čeprav ima že več kot 34 let je ponovno oblekel roza majico na letošnjem «Giru». Prevzel jo je od Moserja, ki je zašel v odločilnih trenutkih tekmovanja v krizo (zajela ga je slabost) in to ga je stalo 59 sekund zaostanka ter, seveda, obenem tudi vodstvo na skupni lestvici.

Današnja vožnja je bila precej razgibana, čeprav so bili tekmovalci še utrujeni od včerajšnjega tekmovanja na kronometer. Kljub mnogim poskusom pobega pa je o etapni zmagi le odločil skupinski nalet, v katerem si je že tretjič zagotovil etapno zmago neutrudljivi De Vlaeminck.

Etapna lestvica je taka:

- De Vlaeminck (Bel.), ki je prevzelo 256 km dolgo progo v 7.46:52" s p.h. 32.896 km na uro. V njegovem času so sledili še:
- Merckx (Bel.)
- Gimondi (It.)
- Bertoglio (It.)
- Battaglin (It.)
- Vand (It.)
- Oliva (Sp.)
- Panizza (It.)
- Baronchelli (It.)
- Clively (Avstralija)
- De Witte (Bel.)
- Bellini (It.)
- Marquissen (Dan.)
- Agostinho (Port.)
- De Mynck (Bel.)
- Puyol (Sp.)
- Nazabal (Sp.)
- Bortolotto (It.)
- Pizzini (It.)

Skupna lestvica:	
1. Gimondi	41.46:24"
2. De Mynck (Bel.)	42:33"
3. Moser	43:52"
4. De Vlaeminck (Bel.)	44:54"
5. Merckx (Bel.)	45:04"
6. Panizza	45:12"
7. Bellini	45:31"
8. Baronchelli	45:34"
9. Bertoglio	45:40"
10. Agostinho (Port.)	45:40"
11. Battaglin	45:43"
12. De Witte (Bel.)	45:53"
13. Nazabal (Sp.)	46:11"
14. Puyol (Sp.)	46:12"
15. Clively (Avstralija)	46:18"

TENIS

NA TURNIRJU V RIMU

Mima v finalu

RIM, 28. — Jugoslovanka Mima Jaušovec je dosegla izreden uspeh na italijanskem mednarodnem teniškem prvenstvu v Rimu: uvrstila se je namreč v finale, kjer bo njena nasprotnica Avstralka Hunt. Jaušovecva je v polfinalu odpravila Čehoslovakinjo Markšovic s 7:5 in 6:1.

Med moškimi je prišlo do zapleta: v četrtfinalu posameznikov je bil Amerikanec Solomon tik pred zmagom nad Italijanom Panatto, saj je vodil z izidom 2:6, 7:5, 5:4 (30:0), ko je iz protesta zapustil igrišče, kar naj bi mu sodnik napacno dosodil neko žogo. Zmaga je tako pripadla Panattiju.

NOGOMET

Turnir UEFA

V prvem dnevu mladinskega nogometnega turnirja UEFA so dogodili te izide:

Madžarska - Italija	2:1
Wales - Jugoslavija	2:0
Islandija - Švica	0:0
Francija - CSSR	2:1
ZRN - Finska	2:1
SZ - Nizozemska	3:0
Danska - Sev. Irska	5:3

POKAL CORRENTE

Gaja — Domio 0:0
GAJA: Kante, Stranšćak, Milko-
vić, Vrše, Dobrila, Rismond, Gr-
čić, Zuzich, Baldassin, Kalc, Čuk,
12. D. Kalc, 13. Natural.
DOMIO: Furlan, G.ugovaz, Gri-
malda, Verani, Petronio, Gnessa,
Ferrante, Ceglar, Codagnone, Gher-
gheta, Bertesina.
KOTI: 7:5 za Gajo.

V nadaljevanju «Turnirja Corren-
te» sta se na Padričah ekipi Gaje
in Domia razšli pri neodločenem
izidu brez golov. Čeprav na raz-
moženem igrišču sta ekipi prika-
zali dopadljiv nogomet, zlasti v pr-
vem polčasu, ko sta res dali vse
od sebe.

Prvi udarci so pripadali gostom,
saj so si pripravili vrsto priložnosti,
nakar so prevzeli pobudo «zeleno-
rumeni», ki so jo tudi obdržali do
konca tekme, toda obramba gostov
je bila zanesljiva. Najzrejšjo prilo-
žnost je imel (in to v prvem pol-
času) Dobrila, ki je s prostega
strela zadel prečko.

D. G.

ATLETIKA

Sovjet Valerij Borzov danes in
jutri ne bo nastopil v sovjetski re-
prezentanci proti ZRN v Münchnu.
V njegovem času so sledili še:

2. Merckx (Bel.)
3. Gimondi (It.)
4. Bertoglio (It.)
5. Battaglin (It.)
6. Vand (It.)
7. Oliva (Sp.)
8. Panizza (It.)
9. Baronchelli (It.)
10. Clively (Avstralija)
11. De Witte (Bel.)
12. Bellini (It.)
13. Marquissen (Dan.)
14. Agostinho (Port.)
15. De Mynck (Bel.)
16. Puyol (Sp.)
17. Nazabal (Sp.)
18. Bortolotto (It.)
19. Pizzini (It.)

Skupna lestvica:

1. Gimondi	41.46:24"
2. De Mynck (Bel.)	42:33"
3. Moser	43:52"
4. De Vlaeminck (Bel.)	44:54"
5. Merckx (Bel.)	45:04"
6. Panizza	45:12"
7. Bellini	45:31"
8. Baronchelli	45:34"
9. Bertoglio	45:40"
10. Agostinho (Port.)	45:40"
11. Battaglin	45:43"
12. De Witte (Bel.)	45:53"
13. Nazabal (Sp.)	46:11"
14. Puyol (Sp.)	46:12"
15. Clively (Avstralija)	46:18"

Kolesarska dirka po Lonjerju bo
jutri slavila svojo deseto izvedbo,
slavila pa bodo tudi tisti kolesarji,
ki so opravili vseh deset dirk, kar
predstavlja pravi rekord. Vendar pa
je udeležencev tekmovalj skozi celo
desetletje kaj malo: le trije, seve-
da, če se bodo tokrat predstavili na
startu te tradicionalne dirke vete-
ranov. Med njimi je tudi član do-
mačega društva Adria Nino Maver,
kateremu ni v mlajših letih uspelo,
da bi vsaj enkrat zasedel prvo me-
sto na «svoji» dirki. Spomniti se
je namreč treba, da so domačini iz
Lonjerja in s Katinare prva leta or-
ganizirali dirko za «Pokal Lonjerja»
prav zanj, kasneje pa se je prire-
ditelj razširil in zadobila širše me-
je, saj je vnesla med domače šport-
nike novega duha. Maverju ni nik-
dar uspelo zmagati pred svojimi ob-
činstvom, ki je večkrat ostalo ra-
zočarano, saj se je njegova usoda
odločila prav v zadnjih metrih, ko
ga tuji kolesarji prehiteli pred
ciljno črto.

Kar ni uspelo njemu, bo morda
uspelo ostalim članom Adrie, saj i-
majo letos v svojih vrstah dobiti
pripravljene tekmovalce. Macarol
misli še dalj časa le na to dirko in
je, kot v prejšnjih letih, vestno
pripravljen. Upla le, da se ne bo to-
krat ponovila zgodba iz prejšnjih
tekmovalnih sezon, ko je odpovedal
prav na dirki, kjer se je hotel naj-
bolj izkazati. Marušić bo prvič star-
tal v Lonjerju in po obetavnem za-
četku letošnje sezone bi lahko pri-
pravil prijetno presenečenje (tako
vsaj včasem). Poleg teh dveh «out-
siderjev» Adrie pa ne smemo poza-
biti na Bonana, ki bi lahko s svo-
jimi izkušnjami precej pomagal svo-
jima klubskima tovarišema, isto-
časno pa tudi sam malo pomislil na
prva mesta. Maver je izjavil, da bo
tokrat nastopal, ker je pač deseta
dirka, verjetno pa bo spet med naj-
bolj aktivnih. Vendar pa je te dni
njegova največja skrb, če bodo pri-
šli Jugoslavi, med katerimi je
precej njegovih prijateljev, s kate-
rimi je pred leti nastopal kot ama-
ter na raznih dirkah po Jugoslaviji
in v tujini.

Start jutrišnje dirke bo ob 14. uri,
proga pa bo potekala po istih ce-
lih kot pred dvema letoma, torej
v skupni dolžini 80 km. Predvide-
vanja so na predvečer nastopa sko-
raj nemogoča, ker privedelji nima
še točne slike, kdo vse bo nastopil,
kar pa je nekaj običajnega v ama-

Danes zvečer se zaključijo odboj-
karski turnir 30. obletnice ustanovitve
slovenskega Dijaškega doma
«Simon Gregorčič» v Gorici. Sinoci
so se odigrale polfinalne tekme,
drevi pa bo na sporedu finalna tek-
ma za 1. in 2. mesto med sinočnji-
mi zmagovalci.

V polfinalu so se uvrstile sledeče
ekipe, ki so se v polfinalu srečale
v naslednjih parih: Madinski krož-
ek (Gorica) — PD «Naš Prapor»
(Pevma) — Oslavje — St. Maver) in
Madinski odsek (Štandrež) — PD
Danica (Vrh).

Nocojšnja finalna tekma za prvo

sploh nastopil na olimpijskih igrah
v Montrealu. ***

HELSENKI, 28. — 25-letni Fince
Seppo Hovinen je vrgel kopje 89,94
in je s tem postavil sezonski sve-
tovni rekord

ODBOJKA

V prvenstvu 1. ženske divizije je
Corridoni premagal Slogo s 3:1 (—7,
12, 11, 4).

MINIBASKET

Servolana - Breg 77:1 (45:1)
BREG: Rapotec 1, Peter Žerjal,
Smotlak, Klabjan, Boris Žerjal, Mau-
ro in Gianni Štrajn.

Nikoli ni tako obveljal olimpijski
rek «glavno je sodelovati» kot v tem
srečanju, kjer je premočna Servola-
na izredno visoko premagala naj-
mlajše Brežane, ki tako plačujejo
davek svoji neizkušenosti.

1. DIVIZIJA

V drugem povratnem kolu prve-
stva 1. divizije bo Bor zopet igral
doma, tokrat proti močnemu Ferro-
viarju, ki je borovce zanesljivo pre-
magal v prvem delu.

V četrtke so «plavi» brez večjih
težav (a samo z desetinami točkami)
premagali Calza Bloch. Le-ta je o-
stala na dnu lestvice brez točke.
Medtem ko bodo jutri Kontovelci
počivali, pa bodo poletovci gostovali
v Beglianu, kjer bodo morali nujno
jurišati na zmago, da se obdržijo pri
vrhu lestvice.

«PROPAGANDA»

Borovci, ki so nepričakovano iz-
gubili proti Chiadinu, bodo danes
igrali proti močnemu Riceratoriju, ki
je trdno na tretjem mestu lestvice.
Škoda, da je Perkovim varovancem
v četrtke spodletelo, kajti nasprotni
bi napravili lep korak proti sredini
lestvice.

Brežani bodo jutri poskusili to,
kar borovcem v prejšnjem kolu ni
uspelo: to je premagati Chiadino. V

primeru zmage bi Brežani celo do-
hiti borovce na lestvici.

Pokal «A. Melloni»

Deželna košarkarska zveza 90 do
jutri do 1. junija priredila široko ko-
šarkarsko manifestacijo ki bo vse-
bovala celo pet turnirjev.

V enem izmed teh bo igrala tudi
Borova članska peterka. «Plavi» bo-
do jutri igrali v Trzinu proti Itali-
dru, v ponedeljek (31. maja) pa proti
Italcantierju. V sklepem srečanju
pa se bodo spoprijeli s Servolano.
Kot vidimo, je konkurenca v tej
skupini izredno težka in «plavi» ima-
jo le malo možnosti za kako zma-
go. Turnir pa bo za mlade borovce
lepa izkušnja za bodoče nastope.

Zmaga Jugoslovank

CLERMOND FERRAND, 28. —
Jugoslavija je na ženskem evrop-
skem košarkarskem prvenstvu pre-
magala Italijo s 75:65 (33:28). V
ostalih srečanjih je Nizozemska od-
pravila ZRN s 70:60, Madžarska
pa Španijo s 64:60.

JUTRI V ORGANIZACIJI ADRIE

KOLESARSTVO

JUBILEJNA DIRKA VETERANOV ZA «10. POKAL LONJERJA»

Organizatorji pričakujejo rekordno udeležbo

Kolesarska dirka po Lonjerju bo
jutri slavila svojo deseto izvedbo,
slavila pa bodo tudi tisti kolesarji,
ki so opravili vseh deset dirk, kar
predstavlja pravi rekord. Vendar pa
je udeležencev tekmovalj skozi celo
desetletje kaj malo: le trije, seve-
da, če se bodo tokrat predstavili na
startu te tradicionalne dirke vete-
ranov. Med njimi je tudi član do-
mačega društva Adria Nino Maver,
kateremu ni v mlajših letih uspelo,
da bi vsaj enkrat zasedel prvo me-
sto na «svoji» dirki. Spomniti se
je namreč treba, da so domačini iz
Lonjerja in s Katinare prva leta or-
ganizirali dirko za «Pokal Lonjerja»
prav zanj, kasneje pa se je prire-
ditelj razširil in zadobila širše me-
je, saj je vnesla med domače šport-
nike novega duha. Maverju ni nik-
dar uspelo zmagati pred svojimi ob-
činstvom, ki je večkrat ostalo ra-
zočarano, saj se je njegova usoda
odločila prav v zadnjih metrih, ko
ga tuji kolesarji prehiteli pred
ciljno črto.

Kar ni uspelo njemu, bo morda
uspelo ostalim članom Adrie, saj i-
majo letos v svojih vrstah dobiti
pripravljene tekmovalce. Macarol
misli še dalj časa le na to dirko in
je, kot v prejšnjih letih, vestno
pripravljen. Upla le, da se ne bo to-
krat ponovila zgodba iz prejšnjih
tekmovalnih sezon, ko je odpovedal
prav na dirki, kjer se je hotel naj-
bolj izkazati. Marušić bo prvič star-
tal v Lonjerju in po obetavnem za-
četku letošnje sezone bi lahko pri-
pravil prijetno presenečenje (tako
vsaj včasem). Poleg teh dveh «out-
siderjev» Adrie pa ne smemo poza-
biti na Bonana, ki bi lahko s svo-
jimi izkušnjami precej pomagal svo-
jima klubskima tovarišema, isto-
časno pa tudi sam malo pomislil na
prva mesta. Maver je izjavil, da bo
tokrat nastopal, ker je pač deseta
dirka, verjetno pa bo spet med naj-
bolj aktivnih. Vendar pa je te dni
njegova največja skrb, če bodo pri-
šli Jugoslavi, med katerimi je
precej njegovih prijateljev, s kate-
rimi je pred leti nastopal kot ama-
ter na raznih dirkah po Jugoslaviji
in v tujini.

Start jutrišnje dirke bo ob 14. uri,
proga pa bo potekala po istih ce-
lih kot pred dvema letoma, torej
v skupni dolžini 80 km. Predvide-
vanja so na predvečer nastopa sko-
raj nemogoča, ker privedelji nima
še točne slike, kdo vse bo nastopil,
kar pa je nekaj običajnega v ama-

Danes zvečer se zaključijo odboj-
karski turnir 30. obletnice ustanovitve
slovenskega Dijaškega doma
«Simon Gregorčič» v Gorici. Sinoci
so se odigrale polfinalne tekme,
drevi pa bo na sporedu finalna tek-
ma za 1. in 2. mesto med sinočnji-
mi zmagovalci.

V polfinalu so se uvrstile sledeče
ekipe, ki so se v polfinalu srečale
v naslednjih parih: Madinski krož-
ek (Gorica) — PD «Naš Prapor»
(Pevma) — Oslavje — St. Maver) in
Madinski odsek (Štandrež) — PD
Danica (Vrh).

Nocojšnja finalna tekma za prvo

terskem kolesarstvu. Verjetno se bo
dirka odločila tako kot druga leta,
na vzponu iz Boljunca do Ključa in
nato pri spustu v Lonjer, kjer so
se razne številne večje skupine ve-
dno raztrgale. Organizatorji tudi to-
krat upa, da bodo tekmovalci pri-
speli posamezno na cilj, saj bi pri-

Obse prvouvršeni ekipi bosta pre-
jeli pokal Mladinskega centra - Go-
rica, ki je organizator in pobudnik
tekmovalj. Ostale pokale pa so po-
delili: Slovensko kulturno - gospo-
darska zveza, Slovenska prosvetna
zveza, Zdrženje slovenskih šport-
nih društev v Italiji, Primorski dnev-
nik in urarna Suligaj iz Gorice.

Finalna tekma in osrednja pro-
slava 30. obletnice ustanovitve Di-
jaškega doma bo v prostorih slo-
venskega Dijaškega doma v Gorici
(Svetogorska ulica 84).

I. K.

ATLETIKA

DANES IN JUTRI

Bor na štirih stadionih

Za atletinje in atlete Bora se o-
beta še en polno zaseden konec te-
dne. Tekmovanja bodo danes v Mi-
ljah in Trstu, jutri pa v Sacileju in
v Gorici. Od današnjih tekmovalj
je važnejše tisto v Miljah, kjer bo
do startne dekline in dekci z lepi-
mi možnostmi za dobro uvrstitev,
predvsem v sprintu s Saro Košuto
ter v daljini s Sonjo Zupančič. V
moški konkurenci bodo zanimiva
nastopa predvsem dolgočrpaša A-
driana Sedečič in metalca Igorja
Bigatona.

V Trstu bo nastopil verjetno sa-
mo Sandi Bigaton. Izbral bo manj
naporno panogo, ker še občuti po-
sledice poškodbe.

Jutri bosta oba kladivarja, Peter
Zupan in Aleks Kalc, potovala v
Sacile. Njuna potovanja so žal ne-
izbežna, ker v Trstu ni močnega me-
tali klavida. Tekmovanje, ki obeta
največ, je jutrišnja ženska priredi-
tev v Gorici, kjer bo Bor nastopil
s skoraj vsemi atletinjami.

K. B.

Na mednarodnem odbojcarskem
moškem turnirju v Tokiju je Japo-
nska premagala Italijo s 3:0 (5, 2,
8). Kuba pa CSSR s 3:1 (6, —13,
8, 11).

ODBOJKA

Danes in jutri poslednje kolo

Preostale bodo le še zaostale tekme in kvalifikacije

Danes in jutri se igra zadnje ko-
lo tako v moški, kot tudi ženski
1. odbojcarski diviziji. V tem kolu
bo nekaj zanimivih tekem. S tem
pa se prvenstvo ne bo še končalo,
ker bo treba odigrati še nekaj za-
ostalih tekem, zmagovalca pa bosta
imela še kvalifikacijski turnir za
napredovanje v višjo ligo.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Voditelj Sokol bo odigral poslovl-
no prvenstveno tekmo pred doma-
čimi gledalci. Slavje domačih od-
bojkaric po vsej verjetnosti Tor-
riana iz Gradišča ne bo mogla pre-
prečiti. Po edinem porazu v Porde-
nu so Naborčinke nesporne favori-
tinje za osvojitve šestnajstega para-
toke. Prva tekma med tema dvema
šeststarkama v Gradišču se je kon-
čala v korist Sokola s 3:1. Doma-
činke bi morale imeti to prvo precej
lahko nalogo.

Zastopnice Kontovela bodo odi-
gale zadnje tekmo v Vidmu. V ta-
kem tekmi zadnje kaže zaradi po-
dosta sploh ne trenirajo in prav
zaradi tega je bila tekma s Slogo
v prejšnjem kolu prelozna. V ta-
kem vzdušju res ni močnega igrati
in glede na to, da je PAV Despar
na varnem pred izpadom, upamo,
da bo le odigral ti poslednji tekmi.
Kontovelke so doma zmagale po 3
setih igre.

1. MOSKA DIVIZIJA

V zadnjem kolu igra Olympia v
Gorici, kot gost mestnega tekme-
ca AGI. Domačini, ki so že zdavnaj
obsojeni na izpad, proti slovenskim
odbojkarjem res nimajo kaj iskati.
To pa posebej sedaj, ko slovenski
ligaš igre vse bolj, kar najbolje
potrjujejo tri zaporedne in toliko
bolj dragocene zmage. Res, da je
vsak derbi izredno nevaren, toda
prelasi AGI ne bi smel mešati šte-
rne zagnanosti nasprotnikom. To naj-
bolje potrjuje njegov položaj na
lestvici in komaj dve izbojzovani
točki. V prvem delu prvenstva je
slavila zmago Olympia po štirih se-
tih igre.

G. F.

JUTRI V POREČU

Sklepni turnir za «Pokal prijateljstva»

Kot smo že poročali bo jutri v
Poreču sklepni ženski odbojcarski
turnir za «10. pokal prijateljstva».
Zreč je določil dve naslednji izločil-

Dokaj pomembne tekme za vse tri naše ekipe

Na lestvici bo verjetno prišlo do precejšnjih sprememb

Jutrišnje 12. povratno kolo bo do-
kaj zanimivo. Na sporedu bo nam-
reč nekaj res zanimivih srečanj, ki
bodo pravo gotovo prinesla spremem-
be na lestvici. Med našimi ekipami
bosta Vesna in Primorje sprejela
Sagrado, oziroma Campanelle, Zar-
ja pa bo igrala na tujem igrišču
proti nevarni ekipi Villesseja.

Villesse — Zarja

Bazove čaka težko in naporno
srečanje v gosteh proti ekipi Villes-
se, ki ima še možnost, da zasede
eno od prvih dveh mest na lestvici.
Zato je razumljivo, da bodo doma-
čini napeli vse sile, predvsem ker
hočejo ohraniti ali celo povisati svo-
je trenutno mesto. Predstavniki Vil-
lesseja seveda upajo tudi na slab
nastop vodečih ekip (Isonza in Li-
bertas).

Ne smemo pa pozabiti, da je Zar-
ja v zadnjih tekmah pokazala, da
je res prebolela dolgo krizo in e-
kipo je trenutno v sijajni formi. Zato
vlada v bazovski vrstah optimi-

zem pred jutrišnje tekmo v kateri
upa Zarja vsaj na remi.

Primorje — Campanelle

Po treh zaporednih porazih (Li-
bertas, Villesse, Fogliano), prose-
ško Primorje sprejema v goste Cam-
panelle, ki zasedajo zadnje mesto
na lestvici in so že matematično
izpadle iz lige. Izid nedeljskega spo-
pada s Campanellami ni važen gle-
de lestvice, temveč je izredno po-
pomemben predvsem iz psihičnega vi-
dika.

Zato je povsem razumljivo, da mo-
rajo Prosečani igrati proti Cam-
panellam odločno, si zagotoviti obe
točki in dokazati svojim navijačem
(ki so po zadnjih nastopih vsaj
moštva zelo razočarani), da ima e-
kipo še voljo do igre. V moštvo bi
se morala ponovno vrniti vratar Ka-
pun in Barnaba, ki prejšnjo nedeljo
ni igral, ker je bil diskvalificiran.

Vesna — Sagrado

Križani sprejemajo v goste nevar-
no ekipo Sagrada. Po nedeljskem
porazu s Costalungo je razumljivo,
da Križani odločno startajo na zma-
go. Sicer bo nasprotnik trd oreh
za Vesno in bo brez dvoma prišel
v Kriz z namenom, da odnese vsaj
točko. Glede postavbe Vesna nima
problemov, zato mislimo, da ne bi
smela razočarati svojih navijačev,
katerim bi se morala odkupiti za
poraz, ki ga je doživela v nedeljo.
V ostalih tekmah predvidevamo
zmago Rosandre in Demacorija nad
E. Adriatico, oziroma Fogliano, re-
mi v tekmah S. Anna - Aurisina
in Isonzo - Costalunga; tekma Fla-
minio - Libertas pa je odprta vsem
izidom.

H. V.

ODBOJKA

V 1. MOŠKI DIVIZIJI

Nepričakovan poraz Olympie

1. MOSKA
ODBOJKARSKA DIVIZIJA
Lib. Turjak — Olympia 3:2
15:4, 15:13, 10:15, 11:15, 15:10

LIBERTAS: Clementin,

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA JUGOSLAVIJO

Predsednik Tito prvi potnik na «progi sanj» Beograd-Bar

Železniška povezava je dragocena za gospodarstvo, ki je z njo dobilo hitro in ceneno zvezo s pristaniščem v Baru, in za potniški promet

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — «Proga sanj», kakor so v Jugoslaviji poimenovali železniško povezavo med Beogradom in Barom in črnogorski obali, je od danes v prometu. Zjutraj je po njej kot prvi odpeljal «modri vlak» predsednika Tita. Na trgu pred beograjsko železniško postajo je bilo pred odhodom vlaka veliko ljudsko zbravanje. Mnogi ljudje pa so Tita, ki je v torek slavil 84. rojstni dan, pozdravile že vzdol ulic od njegove rezidence na Dedinju do postaje.

Na velikem zbravanju na Trgu Bratstva in enotnosti je najprej spregovoril predsednik beograjske mestne skupščine Zivorad Kovacević. Med drugim je na predsednika Tita in njegove sodelavce ter zbrano prebivalstvo naslovil te besede: «V trenutku, ko od tod, z železniške železniške postaje, odhaja prvi vlak po novi progi proti Baru, lahko s ponosom rečemo, da se je uresničilo še en sen generacij pred nami in da je izpolnjena še ena naloga, ki smo si jo zastavili. Ustvarjamo generacije socialističnih graditeljev so končale še eno pomembno delo. Predsednik mestne skupščine je spregovoril tudi o splošnem pomenu proge Beograd - Bar in o njenem pomenu za nadaljnji razvoj jugoslovanskega glavnega mesta, ob koncu pa je poudaril: «Ko se boste s prvim vlakom na progi Beograd - Bar peljali skozi kraje, ki ga z veseljem pričakujejo, boste, dragi tovariši Tito, tudi sami doživeli ponos prebivalcev zaradi še ene delovne zmage, izbojevanje pod vašim vodstvom.»

Ko je Tito povzel besedo, so ga množice Beograđanov pozdravile z navdušenim vzklikanjem in ploskanjem. Jugoslovanski predsednik je novo prognozo ocenil kot enega »največjih« objektov »naši socialistični državi«. Čestitaje je graditeljem in med drugim dejal: «Zdaj so možno, da se bo velik del naše dežele približal morju, od katerega je bilo doslej precej ločen. To je zelo koristno, ne samo zaradi gospodarskih in kulturnih vzrokov, temveč tudi zaradi strateških. Kajti gre za objekt, ki je zelo pomemben za obrambo naše dežele.»

Točno ob devetih zjutraj je «modri vlak» odpeljal iz Beograda proti Baru. Tita na tej poti spremljajo mnogi njegovi sodelavci. Med drugim Edvard Kardelj, Vidoje Žarković, Stane Dolanc, Džemal Bijedić in vodilni predstavniki vseh republik in pokrajin. Med vožnjo proti Baru je predsednik Tito v vseh krajih, skozi katere pelje nova proga, doživel veličasten sprejem. Kot poroča Tanjug, se je «modri vlak» med drugim ustavil v Kosjeriću, kjer je Tito obiskal tovarno cementa in si v pol ure ogledal najpomembnejše naprave. Tudi v Titovem Uzicu so jugoslovanskega predsednika zelo priščno pozdravili. Tito se je zahvalil za sprejem in med drugim dejal: «Vidite, nismo se zaman borili, borili smo se za to, kar danes imamo, imeli pa bomo čedalje več. Ta proga bo gospodarsko pomembna ne samo za kraje, skozi katere pelje, temveč za vso našo skupnost.»

«Modri vlak» je iz Uzića odpeljal proti Pribroju, jutri pa bo prišel v Črno goro in popoldne na končno postajo — Bar. Tamkajšnja organizacija socialistične zveze je objavila razglas, v katerem poziva prebivalstvo, naj pride pozdravit naj-

dražjega gosta, maršala Tita. V razglasu je tudi rečeno: «Naše veselje je še večje in naše zadovoljstvo popolnejše, ker s prvim vlakom prihaja tudi naš najdražji gost predsednik Tito. Sleherno srečanje z njim je posebno doživetje za vsakega delovnega človeka, vsakega občana. Zelo hiter gospodarski in splošni družbeni razvoj socialistične Jugoslavije in našega predela v njej je neločljivo povezan z življenjskim delom največjega sina in junaka našega ljudstva — ljubljene tovariša Tita. V istem dnevu sta združena dva srečna in vesela trenutka — pričakujemo maršala Tita in prvi vlak na progi sanj.»

Nova železniška proga Beograd - Bar je velika pridobitev Jugoslavije, kajti Vojvodina in Srbija sta imeli doslej zelo slabo železniško povezavo z morjem, medtem ko na črnogorsko primorje in v Titograd iz Beograda ena sama boljša cesta, ki je bila v turistični sezoni razumljivo polno obremenjena. Železniška povezava je zato dragocena ne samo za gospodarstvo, ki je

z njo dobilo hitro in ceneno zvezo s pristaniščem v Baru, temveč tudi za potniški promet. Prav zaradi tako velikega pomena je predsednik Tito prvi potnik v vlak na progi Beograd - Bar.

VLADO BARABAS

LONDON, 28. — Odnosi med britansko in sovjetsko vojno mornarico, ki so bili prekinjeni pred 20 leti, ko je med skrivnim opazovanjem sovjetske križarke v portsmouthkem pristanišču brez sledu izgubil pomorščak Lionel Crabbe, so bil zopet uradno navezani danes, in to prav v omenjenem pristanišču. Tjaka je priplula sovjetska torpedovka «Obraztsovy», istočasno pa se je zadržala v Odesi na Črnem morju britanska torpedovka «Devonshire». Sovjetsko ladjo so pozdravili s topovskimi salvi in vojaško godbo. To je prvi uradni obisk neke sovjetske vojne ladje v Angliji, odkar je križarka «Ronikidze» pripeljala tjakaj Hruščeva in tedanjega predsednika moskovske vlade Bulganina.

KVALITETA PRIKAZANIH FILMOV JE BILA POD POPREČJEM PREJŠNIH LET

Ameriškemu filmu «Taxi Driver» zlata palma festivala v Cannesu

Pomembni priznanji italijanski kinematografiji: E. Scola nagrajen kot najboljši režiser, D. Sanda pa kot najboljša igralka - Rosijev «Cadaveri eccellenti» najboljši med filmi izven tekmovanja

CANNES, 28. — Čeprav je žirija na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu zaključila svoje delo že večer, so šele danes razglasili nagradne letošnje festivala, na katerem je bilo po oceni kritikov veliko dobrih filmov, naveden pa ni po kvaliteti izstopal. Delo žirije pa ni bilo lahko tudi zato, ker so vrsto zelo kvalitetnih filmov kot Bergmanov «Immagine allo specchio», Hitchcockov «Family Plot» in Rosijev «Cadaveri eccellenti» vrtili izven konkurence. Žirija se je končno odločila in proglasila za letošnji najboljši film na festivalu ameriški «Taxi Driver» režiserja Martina Scorseseja. Pomembni priznanji je dobila tudi italijanska kinematografija in sicer nagrado za najboljšo režijo, ki so jo podelili Ettore Scoll za film «Brutti, sporchi e cattivi» ter igralni Dominique Sanda za najboljšo žensko vlogo v filmu Maura Bologninija «Eredità Ferramonti». K temu gre dodati še neuradno priznanje: žirija častnikarjev in filmskih kritikov je proglasila Rosijev film «Cadaveri eccellenti» za najboljši film, ki so ga vrtili izven tekmovanja.

Poleg omenjenih so bili nagrajeni še s posebno nagrado zahodnonemški film «Markiza» in v španski «Cria Cuervos», madžarska igralka Mari Torocsik (obemen z Dominique Sanda) za najboljšo žensko vlogo in španski umetnik Jose Luis Gomez za najboljšo moško vlogo v filmu «Pascal Duarte». Nagrada španskemu umetniku je prisneta kritiki in častnikarje, saj so vsi pričakovali, da bo nagrajen ameriški igralec Robert De Niro za vlogo v filmu «Taxi driver», medtem ko ni presenetila nagrada madžarski umetnici Mari Torocsik in francoski Dominique Sanda, saj sta po splošni

oceni res najbolj podali svoja lika. Poudariti gre tudi, da žirija, ki ji je predsedoval Tennessee Williams, sestavljali pa Charlotte Rampling, Jean Carrouz, Mario Cecchi Gori, Costa Gavras, Andreas Kovacs, Lorenzo Lopez Sanchez, Georges Schehade in Mario Vargas Llosa, ni o svojila predsedniškega načela, po katerem naj ne bi nagrajili filmov, ki prikazujejo nasilje. Nagrajeni «Taxi driver» je namreč ravno prikaz nasilnega življenja v sodobnem velenstvu, nasilja, ki ga gledalec vidi skozi oči nočnega takista. Prav tako je bil nagrajen španski umetnik Jose Luis Gomez, ki je neprekosljivo podal lik nasilneža.

Ob koncu naj omenimo še, da je prisotne prisotnosti tudi sklep žirije, da podeli posebno nagrado »ex aequo« nemškemu filmu «Markiza von Oj» ter španskemu «Cria Cuervos». Saj so bili po splošni oceni drugi filmi vrednejši od njega. Kljub vsemu pa je žirija sorazmerno odpravila svoje delo: prisiljena je bila na nekatere kompromise, ki pa vsekakor ne zmanjšujejo umetniške vrednosti nagrajenih del.

Svečanost v Brescii ob 2. obletnici pokola na Trgu della Loggia

BRESCIA, 28. — Nad deset tisoč ljudi se je davi zbralo na Trgu della Loggia v Brescii, da bi počastilo spomin žrtve fašističnega nasilja, ob drugi obletnici pokola. Bomba, ki je ubila osem ljudi, dvajset pa ranila, je eksplodirala 28. maja 1974, med sindikalnim zbravanjem. Svečano

ZADNJI DAN ZASEDANJA UNCTAD V KENJI

Tretji svet za pravičnejšo delitev svetovnega bogastva

Mednarodno trgovino treba korenito preosnovati Nepopustljivost bogatih in zrelost revnejših

NAIROBI, 28. — Kot je bilo pričakovati, se bo 4. zasedanje Konferenca OZN za trgovino in razvoj (UNCTAD — United Nations Conference on Trade and Development) sklenilo, ne da bi bil izračunan med delegati industrializiranih in držav v razvoju skupni imenovalec glede nadaljnje poteka trgovinske izmenjave oziroma gospodarskega sodelovanja med bogatimi in revnejšimi. Pravzaprav ni prišlo niti do zedinjenja stališč med samimi poslanci zahodnih bolj ali manj kapitalističnih dežel, kolikor zadeva temeljni vprašanje, ki sta že skoraj mesec dni predmet raznih pogajanj v Kenji in katerih pretežanje je pred tednom obtičalo na mrtvem tiru.

Dogodki poslednjih dni so jasno dokazali, da tiči krivda za neuspesne pogovore okoli problema surovin in zadolženosti tretjega sveta v nepopustljivosti nekaterih najbolj razvite dežele, tako zlasti ZDA in ZR Nemčije, ki se slišati najočje o kakšni koreniti preobrazbi sedanjega mehanizma zunanjetrgo-

vinških tokov. Dežele v razvoju povsem upravičeno zahtevajo novo gospodarsko ureditev, takšno, ki naj omogoči pravičnejšo delitev bogastva na svetu (specializiran raziskovalni inštitut Organizacije združenih narodov ve povedati, da je zaradi pretiranega kopičenja bogastva v bogatih državah, ki prepuščajo revnejšim le drobne, danes na svetu pol milijarde oseb podhranjenih, a med njimi je veliko predvsem otrok); v ta namen je treba preustrojiti mednarodno trgovino tako, da se prepreči nadaljnje skokovito spreminjanje cen surovin in s tem omogoči hitrejši gospodarski razvoj dežel, ki surovine izvažajo. Skratka, potrebno bi bilo — tako naglašajo predstavniki tretjega sveta — uvesti določeno obliko nadzorstva nad trgovinskimi tokovi, kar pomeni, da bi ti ne smeli v bodoče več sloneti na načelih svobodne izmenjave.

Takšen predlog je za najbolj kapitalistično nastrojeno državo zahoda kajpak (po njihovem) nesprejemljiv, zato je težko verjeti, da bi ga sploh kdaj v prihodnosti sprejela klub opozorilu skupine 19 držav v razvoju, ki so na pariški konferenci o mednarodnem gospodarskem sodelovanju odločno poudarile, da se brez kakšnih bistvenih pozitivnih rezultatov nairobiškega zasedanja dialog med bogatimi in revnejšimi ne bo mogel nadaljevati tvorno. Sprejvel naj bi se postopoma v čedalje ostrejšo interesno spopade, ki, če bi z ene strani prizadeji tretji svet, bodo z druge skoval industrializiranim deželam. Tega se na Zahodu nekateri prav dobro zavedajo in mirno duhovito prepuščajo najbolj trgovlave delegat, raj vendar dosežejo zadovoljiv sporazum z izvozniki surovin, dokler ne bo prepozno. Neki zahodnjak je na današnjem jutranjem zasedanju odkrito priznal, da je »skupina 77«, v katero sodi v resnici okoli 110 azijskih, afriških in latinskoameriških držav v razvoju, pokazala na pogajanjih več črta za odgovornost in več zrelosti, kakor pa industrializirane države.

Le-te so predložile večeraj svojim revnejšim sobesednikom, kot znano, dva dokumenta, ki zadevata vprašanja surovin in dolgov. V prvih jutranjih urah danes je »taborev« oba dokumenta kar najočljiveje odklonil. Ne samo, glasnik tretjega sveta je izjavil novinarjem, da pomenita oba dokumenta za države v razvoju grobo žalitev, kakršnih odslej ne bodo več treple. Zaradi takšnega položaja je bilo sklenjeno, da se zasedanje ne konča danes, temveč naj bi ga podaljšali do jutrišnjega večera. Hkrati so zastopniki držav tretjega sveta nekoliko četrtoškovno povedali zahodnim delegatom, da so sicer pripravljeni še počakati, da se članice »skupine B« pobotajo, vendar ne predolgo.

V enotni resoluciji zahtevajo države v razvoju, da se najpozneje do konca septembra skliče poseben medvladni organizem za ustanovitve skupnega sklada za finansiranje surovinne trgovine; sklad pa naj se uresniči najkasneje do konca leta 1978. V začetku septembra naj se pričnejo ožja pogajanja o posameznih surovinah, da se doseže enoten mednarodni program o trgovanju z 18 najpomembnejšimi surovinami. Dejansko prepušča tretji svet industrializiranim državam še dve leti časa, da skladno z zahtevami revnejših postavijo svetovno gospodarstvo na pravičnejše temelje.

20. JUNIJA BODO PRVIČ GLASOVALI TUDI JETNIKI

PRIPRAVE NA VOLTVE V KAZNILNICAH

Volilna zbrovanja so v kaznilnicah zaenkrat prepovedana - Med zaporniki 18.000 volilnih upravičencev

RIM, 28. — Z uvedbo kaznilniške reforme bodo junija prvič v italijanski zgodovini volili tudi jetniki. Doslej zaporniki niso mogli uveljaviti te svoje pravice, ker je manjkal zakon, ki bi, podobno kot v bolnišnicah, urejeval potek glasovanja v kaznilnicah. Pomanjkljivost je bila odpravljena z novim volilnim zakonom, ki je stopil v veljavo 23. aprila letos. Čeprav v glavnem zakon zahteva skrajšanje roka volilne kampanje in poenostavitve volilnega postopka, v členih 8 in 9 določa tudi volilni postopek v kaznilnicah.

Jetnik, ki hoče oddati svoj glas, si mora najprej priskrbeti volilno potrdilo v pristojnem uradu občine, v volilnem seznamu katere je vpisan, nakar bo moral do tri dni pred volitvami pisмено sporočiti občini namen, da glasuje v kaznilnici. V ta namen je pravosodno ministrstvo priporočilo ravnateljem zaporniškega sistema, naj o rizičnosti jetnikov glavne točke volilnega zakona, naj jim pomagajo pri oskrbovanju z volilnimi potrdili, skratka, naj naredijo vse, kar je potrebno, da bodo zaporniki lahko glasovali v najbolj primernem vzdušju. Vrsti novosti zadeva tudi glasovanje samo, ker bodo ustanovili posebno volišče v kaznilnici sami, volišče, ki bo postavljeno dan pred

TRŽAŠKI DNEVNIK

Z VČERAŠNJE SEJE V VIDMU

Sklep o ustanovitvi meddeželne odbora za obnovo prizadetih krajev

Poleg Furlanije-Juljske krajine bodo v njem zastopane tudi druge dežele severne Italije - Danes v deželni skupščini zakon o obnovi poškodovanih stanovanj, kmečkih domov in gospodarskih poslopij

V Vidmu so se včeraj sestali predstavniki italijanskih dežel z navadnim in posebnim statutom, da bi pregledali vprašanja obnove krajev v Furlaniji-Juljski krajini, ki jih je prizadel potres. Goste je pozdravil predsednik deželne skupščine Pittoni, predsednik deželne odbora Comelli pa je podal podrobno poročilo o škodi, ki jo je povzročila naravna katastrofa, in o prvih posegih deželne uprave za premostitev njenih posledic.

V svojem pozdravnem nagovoru se je predsednik Pittoni zahvalil predstavnikom drugih italijanskih dežel za pomoč, ki so jo izkazale prizadetim krajem in za prebivalstvu uničenih mest in vasi. Nesreča, ki je prizadela naše kraje — je dejal Pittoni — je stvar ne le naše dežele, temveč vse Italije, in prav dežele bodo lahko v največji meri prispevale, v sodelovanju s Furlanijo-Juljsko krajino, k ponovni vzpostavitvi rednega

ge krajevne uprave ter na gorske skopnosti. Pri tem pa bo nujno potrebna pomoč dodatnega tehničnega in upravnega osebja, ki bi ga lahko dale na razpolago tudi druge dežele. Seveda nadaljnjo gnotno in strokovno pomoč.

Ob zaključku zasedanja je predsednik deželne skupščine Pittoni predlagal ustanovitev posebnega meddeželne odbora za obnovo Furlanije, ki naj bi ga sestavljali zastopniki naše in bližnjih italijanskih dežel: Veneta, Lombardija, Ligurija, Piemonta, Toskane in Emilie-Romagne ter zastopniki avtonomnih pokrajin Bocen in Trident. Predlog je bil načelno sprejet in v naslednjih dneh bodo deželni organi poskrbeli za takojšnjo umestitev novega skupnega organa. Popolnoma so si zastopniki italijanskih dežel ogledali nekatere izmed najbolj prizadetih krajev. Prisotni so bili zastopniki dežel Abruci, Emilia-Romagna, Lacij, Ligurija, Lombardija, Piemont, Sardinija, Toskane, Tridentinsko-Gornje Poadije, Veneto, Umbria, Dolina Aoste in zastopniki avtonomnih pokrajin Trident in Bocen.

Danes dopolne se bo v Trstu sestala deželni svet. Na dnevnem redu je razprava o zakonskem osnutku, ki predvideva vrsto izrednih posegov v korist prebivalstvu Furlanije, Karnije, Režije in Beneške Slovenije, ki ga je prizadel potres. Osnetek se konkretno nanaša na finančno pomoč iz deželnih razpoložljivosti za popravila na stanovanjskih zgradbah, za katere so strokovnjaki ugotovili, da jih je potres le delno poškodoval, tako da jih bo mogoče popraviti in jih ponovno uporabiti brez večjih stroškov in v razmeroma kratkem času. Zakon se nanaša tudi na kmečke domove in gospodarska poslopja. O normi so se že pozitivno izrekle komisija deželne zveze, pristojna za javna dela, sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL in posebna 15-članska komisija deželne skupščine za pomoč prizadetim po potresu. Predviden postopek je zelo poenostavljen, tako da bodo med drugim denarja nakazila izplačevali neposredno županom. Zakon določa v ta namen 60 milijard lir, od tega 50 milijard za popravila na poškodovanih stavbah in 10 milijard za nabavo montažnih hiš za brezdomce.

S seje pokrajinskega sveta

Avgusta v Zgoniku

peta pokrajinska

vinska razstava

Letošnja peta pokrajinska vinska razstava bo ob koncu avgusta v Zgoniku. Ta sklep je sprejel tržaški pokrajinski svet na svoji včerajšnji seji. Razstava bo trajala tri dni in zanjo je predviden izdatek 9 milijonov lir. Gre za skupni sklad, ki ga je pokrajinska uprava namenila za to prireditve.

Pokrajinski svet je sprejel še vrsto sklepov, med katerimi naj omenimo izvolitev pripravljalnih odborov za pokrajinski konferenci o kulturi in o gospodarstvu. Obema bo predsedoval predsednik Zanetti, v odboru pa so predstavniki vseh strank ustavnega loka. Na sinočnji seji so tudi spremljeni sestavi obeh svetovalskih komisij, ki bosta šlejo po sedem članov. Doslej je bilo v

vsaki komisiji 17 članov in je bilo zelo težko doseči sklepčnost. Prvi komisiji bo predsedoval svetovalec Pampin (PLI), drugi pa svetovalec Panizon (KPI). Umestili so tudi odbor, ki bo urejal vestnik tržaške pokrajine in sprejel vrsto sklepov, ki zadevajo pokrajinske strokovnjake. To je bila zadnja seja pokrajinskega sveta pred volitvami 20. junija.

Stanovanjski upravičenci budno spremljajo gradnjo ljudskih stanovanj IACP

Odbor za stalno protestno akcijo, ki ga sestavljajo osemnajst družinskih poglavarjev, si je včeraj ogledal v spremstvu voditeljev pokrajinskega enotnega sindikata stanovanjskih upravičencev potek gradnje ljudskih stanovanj pri Magdaleini. Predsedništvo je nato odšlo na županstvo, kjer se je sestalo z odbornikom Abatejem, ravnateljem podjetja ACEGAT inž. Castaldijem ter inž. Devescovijem. Stanovanjski upravičenci želijo s temi srečanji doseči, da bi pospešili gradnjo ljudskih stanovanj in da bi se tako čimprej lahko vselili vanje. Tržaška občina in podjetje ACEGAT sta namreč svojčas zagotovila, da se bodo stanovanja, katerim so bila že podeljena stanovanja na podlagi posebnega natečaja, lahko vselile že avgusta ali najkasneje konec septembra. Stanovanjski upravičenci so s svoje strani izjavili, da bodo odločno ukrepali, če jim vselitev v stanovanja ne bo zagotovljena v določenih rokih. Odbor se bo v prihodnjih dneh sestel tudi s predstavniki avtonome ustanove za ljudska stanovanja.

Podjetje ACEGAT bo skrbelo za vodovodne naprave v Huminu

Podpredsednik vsedravnega federacije občinskih podjetij Biasoli se je preteklo sredo sestel na sedežu deželne odbora za javna dela v Vidmu z deželnim tehničnim predstavnikom. Na srečanju, ki so se ga udeležili tudi glavni tajnik federacije dr. Cavallina, predsednik tržaškega občinskega podjetja ACEGAT Coslovich ter ravnatelj nekaterih drugih večjih občinskih podjetij, so izrekli priznanje osebi številnih občinskih podjetij v naši deželi, ki je organizirano prispevalo svojo pomoč v krajih, ki jih je prizadel potres. Ta pomoč se je odražala predvsem pri popravilju vodovodov, ki so jih poškodovale potresne sunki. Med temi je tudi tržaško podjetje, ki je že prvi dan po potresu poslalo v prizadete kraje svoje delovne skupine. Nekaj tehnikov in delavcev je še sedaj na delu.

Na srečanju so podrobneje obravnavali tudi možnosti nadaljnje tesnejšega sodelovanja med deželnimi organi in federacijo občinskih podjetij, da bi bili posegi čim bolj učinkoviti. Med drugim so sklenili, da bodo ACEGAT, AMGA iz Vidma ter občinska podjetja iz Gorice skrbeli za vodovodne naprave v Huminu, S. Danielu del Friuli in Maganinu in Riviera. Tržaškemu podjetju bodo posebej poverjene naprave v Huminu.

S Stokovim «Mutastim muzikantom»

Dekanski amaterski oder drevi v gosteh p.d. Cankar

Drevi bosta Slovensko amatersko gledališče in PD «Ivan Cankar» imela prvič v gosteh Amaterski oder iz Dekanov, ki bo ob 20.30 v dvorani šentjakobskega prosvetnega društva, v Ul. Montecchi 6, prikazal veseloigro kontovskega ljudskega dramatika Jaka Štoka «Mutasti muzikanti».

Dekanski gledališki amaterji so skupina navdušencev, ki hodijo po slovenski Istri in prinajsoj med ljudmi lepo slovensko besedo, pesem, fotografijo našega vidnega in prosičnega sveta. Toda ne prinajsoj ljudem samo lerote in razmišljanja, tudi razvedrilo jih z burko, sproščajo v njih smeh, objuajo radoživost in smisel za humor. Vse kaže, da so z «Mutastim muzikantom» dobro izbrali. Poleg v Dekanih so že gostovali po Istri, zdaj pa bodo šli v delovne kolektive. Igrali bodo med stroji, ne na odru. Povabili pa so jih tudi v Kobariid in na Štajersko. Za začetek prve lažje delo, ko pa bo amaterski oder v Dekanih malce dozorel, bodo lahko segli, tako pravijo, tudi po zahtejnejših delih.

Za sklep pričujočega poročila naj še omenimo, da sta Slovensko amatersko gledališče in PD «Ivan Cankar», ki delujeta v istih prostorih, sklenila skupno organizirati gostovanje dekanskih gledaliških amaterjev po vseh deželah, da bi si drevišterstvo predstavilo ogledalo kar čimveč ljudi in da bi se dragi gostje iz Istre prijetno počutili v naši sredi.

Divjanje libanonskih falangistov

BEJRUT, 28. — Državljska vojna v Libanonu ne pozna premirja. V samem bejrutskem središču se dan za dnem stopnjuje oboroženi spopadi med falangisti in muslimani. Falangisti, pristaši Gemayelove krščanske desničarske stranke, so našli nov izgovor za svoje napade: z utemeljitvijo, da doteka na bejrutsko letališče orožje za levčarske muslimanske sile, ki jih vodi Kamal Jumblatt, so jeli s topovi streljati na letališče, ki so ga tako že v veliki meri razdejali. Minister za javna dela in prevoze Adel Osseirane si je ogledal škodo in zadržal, da se kljub obstreljevanju letališča zračni promet med Libanonom in tujino ne bo ustavil.

Zločinska skupina falangistov se je medtem omadeževala še z gnusnim umorom: vdrla je na dom Jumblatove sestre Linde Al Attrashove, žene bivšega sirskega ministra, in jo hladnokrvno ubila v prisotnosti 18 27-letne hčerke. Na sliki (telefon ANSA) vidimo Jumblatta (na sredini) nekaj trenutkov po odkritju sestrega trupla.